



Evropska
komisija

[POLETJE 2014 ▶ ŠT. 49]

panorama

inforegio

▶ Vzpostavljanje partnerstev

Izvajanje kohezijske
politike v praksi

- ▶ Reforma Solidarnostnega sklada EU
- ▶ Svetovni urbani forum
- ▶ Evropski strukturni in investicijski skladi podpirajo obatne skupnosti
- ▶ Odbor regij praznuje 20. obletnico

Regionalno
in mestno
politiko

▶ UVODNIK 3

Komisar Johannes Hahn

▶ INTERVJU ZAČETEK IZVAJANJA PARTNERSTVA NA DANSKEM 4-7

Intervju s Prebenom Gregersenom in Marie Guldberg

▶ URBANA ENAKOPRAVNOST, KLJUČNI SVETOVNI DEJAVNIK RAZVOJA: SVETOVNI URBANI FORUM 8-12

▶ PODPIRANJE OBALNIH SKUPNOSTI 13-15

▶ ZEMLJEVIDI 16-17

Merjenje regionalnega podjetništva

▶ ŠIRITEV EU: 10 LET RASTI 18-19

▶ DAN EVROPE 2014 PO EU 20-23

▶ REGIOSTARS 2014 24-25

▶ ODBOR REGIJ 20 LET PO USTANOVITVI, GLAS REGIJ IN MEST 26-29

▶ Z VAŠIMI BESEDAMI 30-33

Stališča zainteresiranih strani glede kohezijske politike 2014-2020

▶ IZBOLJŠANJE DOBREGA UPRAVLJANJA 34-35

▶ PROJEKTI 36-39

Primeri projektov, ki se izvajajo na Madžarskem, v Sloveniji in v okviru evropskega teritorialnega sodelovanja

▶ KRATKE NOVICE 40-42

▶ REFORMA SOLIDARNOSTNEGA SKLADA EU 43-47

Poenostavitev zagotavljanja pomoči pri nesrečah

▶ PROGRAM 48



▶4



▶8



▶20



▶24



▶43

Fotografije (strani):

Naslovnica: Nyhavn (novo pristanišče) v Københavnu (Danska)
 © Igor Plotnikov/Shutterstock
 Strani 3, 8, 10, 12, 19, 24-25, 26-27, 28, 35: © Evropska komisija
 Stran 12: © Damien Decallatay
 Strani 4-7: © Danski organ za podjetništvo, © NaturErhvervstyrelsen
 Strani 13, 14, 15: Côte d'Opale © Jonas Zetterberg,
 Švedska © Annette Westberg, Škotska © Erik Lindebo
 Stran 19: Cipar © Pisarna Evropskega parlamenta na Cipru/
 predstavništvo Evropske komisije na Cipru, Madžarska
 © Eurodesk Hungary/Ildiko Fulop, Češka republika © Evropska komisija
 Strani 20-23: Francija © Mois de l'Europe en Auvergne/Julien Mignot,
 Avstrija © Stadt Wien, Nizozemska © Regija Brabant/Projekt UNAS,
 Madžarska © Urad predsednika vlade/www.futofoto.hu, Litva
 © Ministrstvo za promet in komunikacije Republike Litve, Poljska
 © Urad maršala Varminsko-Mazurskega vojvodstva, Italija
 © Regione Campania, Hrvaška © Ministrstvo za regionalni razvoj
 in sklade EU Hrvaške, Češka republika © Vlada Češke republike
 Strani 30-33: Organizacije, ki so predložile prispevke
 Strani 7, 34: © Shutterstock
 Strani 36, 37, 38, 39: © SPACE-SI, © PRISMA solutions,
 © Istituto Nazionale di Geofisica e Vulcanologia, Italija, © Stratis
 Strani 43-47: Avstrija © Fotografija avstrijskih oboroženih sil/
 KERMER, Srbija © Nema74/Shutterstock, © NesaCera/Shutterstock,
 Italija © iStockphoto, Nemčija © Ulrich Willmunder/Shutterstock

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini in nemščini.
 V 22 jezikih je na voljo na
http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sl.cfm

Priloga vsebine te izdaje je bila končana julija 2014.

PRAVNO OBVESTILO

Evropska komisija in osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za kakršno koli uporabo informacij v tej publikaciji in za napake, do katerih lahko pride kljub skrbni pripravi in pregledovanju. Publikacija ne izraža nujno mnenj ali stališč Evropske komisije.

ISSN 1725-8278

© Evropska unija, 2014

Razmnoževanje je dovoljeno z navedbo vira.

Za uporabo/razmnoževanje avtorsko zaščitenega gradiva tretjih oseb, ki je kot tako tudi navedeno, morate dobiti dovoljenje imetnika ali imetnikov avtorskih pravic.



▶ UVODNIK

Johannes Hahn
Član Evropske komisije,
pristojen za regionalno politiko

Pred desetletjem se je število držav članic Evropske unije s pristopom novih članic iz Vzhodne Evrope in Sredozemlja povečalo s 15 na 25. Z nadaljnjimi širitvami se je število članic povečalo na 28.

S širitvijo je EU postala največji enotni trg na svetu. To je omogočilo povečanje trgovine med državami članicami, odpiranje novih delovnih mest ter naložbe in rast. Dodatno se je okreplil vpliv Evrope v svetu in omogočilo, da se glas EU, tj. gospodarske skupine s 500 milijoni državljanov, sliši po vsem svetu. Širitev EU na vzhod je več milijonom ljudem zagotovila demokracijo, svobodo in vladavino prava. Uvedla je stabilnost in ponovno združitev Evrope po dolgih letih umetne delitve.

Finančna sredstva iz naslova kohezijske politike in sofinanciranje s strani držav članic predstavljajo velik del javnih naložb v Evropi – več kot polovico javnih naložb v državah članicah, kot so Bolgarija, Estonija, Madžarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska in Slovaška.

Trenutni sporazumi o strateškem partnerstvu

Po lanskem sporazumu o zakonodajnem svežnju za kohezijsko politiko v obdobju 2014-2020 so zdaj podpisani prvi sporazumi o partnerstvu z državami članicami.

Sporazumi o partnerstvu so bistvenega pomena za vodenje strateških naložb držav članic in regij v naslednjih sedmih letih z uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Ukrepe pomagajo osredotočiti na omejeno število ključnih ciljev politike, da lahko gospodarstvo EU ustvari kritično maso naložb na prednostnih področjih, kot so raziskave in inovacije, MSP, IKT in nizkoogljično gospodarstvo.

Vzpostavitev kakovostnih programov je nujna, zato sta v zadnjem letu potekala stalen dialog in interakcija med Komisijo in državami članicami na področju razvoja ustreznih programov.

Prvi sporazum o partnerstvu je bil podpisan z Dansko. V času nastajanja te publikacije so bili sporazumi podpisani tudi z Nemčijo, Grčijo, Poljsko, Ciprom, tremi baltskimi državami, tj. Litvo, Latvijo in Estonijo, ter s Slovaško. V prihodnjih mesecih jih bo podpisanih še več. Vsebina sporazuma o partnerstvu se določa glede na potrebe vsake države posebej, hkrati pa odraža širše cilje Evrope. Danska je na primer opredelila strateške investicijske programe, s katerimi se bodo spodbudile inovacije, preoblikovala danska MSP v modele rasti in zagotovila vodilna vloga Danske v zelenem gospodarstvu. Več o tem pristopu lahko preberete v članku na strani 4.

Dobro upravljanje

Za obnovo evropskih regij je zdaj na voljo več kot 351 milijard EUR, zato je izredno pomembno, da so ta sredstva naložena dobro in varno. Novi predpisi zagotavljajo trdnejšo pravno podlago za boj proti korupciji in goljufijam ter prvič izrecno zahtevajo uvedbo učinkovitih in sorazmernih ukrepov za preprečevanje goljufij, ki temeljijo na oceni tveganja. Enako pomembna sta jasno poudarjanje določanja jasnih ciljev ter izpolnjevanje nekaterih pogojev pred začetkom teh naložb. Jasna politična zaveza je bistvena za zagotavljanje ustrezne uporabe evropskih strukturnih in investicijskih skladov.

Na koncu ne smemo pozabiti podpore, ki jo lahko EU zagotovi državam članicam v času naravnih nesreč. V tej številki izpostavljam delo za pomoč pri obnovi po potresih, nevihtah in poplavih, opravljeno v okviru Solidarnostnega sklada EU, ter nedavne reforme za hitrejše in učinkovitejše dodeljevanje pomoči.

▶ ZAČETEK IZVAJANJA PARTNERSTVA NA DANSKEM

Danska je prva država, za katero je Komisija 5. maja 2014 odobrila sporazum o partnerstvu skladov ESI. Med čakanjem na odobritev operativnih programov (OP) je bil za Panoramo opravljen intervju z direktorjem za regionalno politiko Prebenom Gregersenom in vodjo oddelka Marie Guldborg.




DANISH BUSINESS AUTHORITY

PREBEN GREGERSEN je vodja danskega organa upravljanja za Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Evropski socialni sklad (ESS) v okviru danskega organa za podjetništvo.

Ministry of Food, Agriculture
and Fisheries of Denmark
The Danish AgriFish Agency



MARIE GULDBORG je vodja danskega organa upravljanja za Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR) in Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) v okviru danske agencije za kmetijstvo in ribištvo (NaturErhvervstyrelsen).

▶ Kdaj je Danska začela pripravljati svoj sporazum o partnerstvu? Kakšen je bil vaš začetni pristop k procesu? Katere ključne elemente ste upoštevali?

PREBEN GREGERSEN „Pred poletnimi počitnicami leta 2012 smo na ministrski ravni oblikovali majhno projektno skupino, v katero so bila vključena ministrstva za finance, zunanje zadeve, prehrano, kmetijstvo in ribištvo ter gospodarstvo in rast. Ustanovitev te skupine osrednjih ministrstev je bila prvi korak. Večkrat sem sodeloval pri pripravi novih strategij in programov in po mojih izkušnjah je pomembno začeti zgodaj, da so priprave končane pravočasno. Po mnenju številnih je bila sredina leta 2012 skoraj prezgodaj za začetek. Vedno se pojavijo utemeljeni argumenti o negotovih elementih: o proračunu, predpisih, izvedbenih aktih itd. Ampak mislim, da so vključene zainteresirane strani danes zadovoljne.“

Naslednji korak je bila ustanovitev skupine desetih pomembnih ministrstev, ki bi podpirala proces, zato smo septembra 2012 okoli 100 predstavnikov organizacij, ministrstev, regij, občin in nevladnih organizacij povabili na uvodni dogodek, na katerem smo predstavili okvirne predpise in najpomembnejše izzive rasti na Danskem ter začeli prve razprave o strateškem pristopu.“

▶ V kolikšni meri je danski sporazum o partnerstvu rezultat partnerstva med glavnimi vključenimi akterji?

MARIE GULDBORG „Zagotovo je rezultat sodelovanja med ministrstvi, regijami, podjetji, akademiki in nevladnimi organizacijami. Organizirali smo dva velika dogodka, na katera so bili povabljeni vsi vključeni partnerji – enega na začetku in drugega na koncu projekta. V vmesnem času smo izvedli dvostranska srečanja z več partnerji, vključno s poslovnimi, zelenimi in nevladnimi organizacijami, ter regijami in občinami. Razpravljali smo o pristopu in skupni strategiji za štiri sklade ter o vsebini programov, ker so programi tesno povezani s sporazumom o partnerstvu. Organizirali smo tudi delavnice in dogodke na temo operativnih programov, vključno s predstavitvijo vprašanj, povezanih s sporazumom o partnerstvu.“



▶ **INNOVAID**

Zagorsko podjetje InnoVAID oblikuje in proizvaja opremo za vadbo za invalidne otroke. Ustanovitelj Martin Hjort je ob podpori projekta MTIC, ki se financira iz ESRR in je specializiran za poslovni razvoj v okviru MedTech, ustvaril novo podjetje.



▶ **LITTLESMAARTHINGS**

Projekt ESRR LittleSmartThings na Bornholmu se osredotoča na razvoj letalskih tehnologij brez posadke.

▶ **Kako ocenjujete prispevek služb Komisije k pogajanjem z vašo državo?**

PREBEN GREGERSEN „Menim, da je bilo naše sodelovanje s Komisijo zelo uspešno. Na splošno dokument o stališču Komisije, ki smo ga prejeli novembra 2012, ni vseboval ničesar nepričakovanega.“

Od jeseni 2012 sodelujemo v neuradnem dialogu z danskimi uradi. Izkazalo se je, da je ta neuraden dialog ključnega pomena. Zelo cenimo vse, kar je pečica predanih uslužbencev Komisije naredila za nas – na vseh ravneh. Menim, da so neuradni dialog in neuradne razprave olajšale politični proces na Danskem in omogočile sprejetje političnih odločitev, kljub temu da niso bili sprejeti še nobeni predpisi.

V skupnem interesu Komisije in danskih organov je bila priprava sporazuma o partnerstvu in operativnih programov v okviru konstruktivnega in postopnega procesa. Na eni strani je bil bistvenega pomena pogum za nadaljevanje političnega procesa na Danskem, kljub temu da predpisi niso bili odobreni

in da se je bilo treba odločati na podlagi osnutkov. Na nek način smo utirali pot na tem področju. Na drugi strani se mora Komisija zavedati, da je posledica takih neuradnih procesov oteženo spreminjanje političnih mandatov, če Komisija nena doma – in pozno – izrazi pomisleke. Na splošno nam je Komisija pomagala pri iskanju trajnih rešitev in konstruktivnih kompromisov.“

RAZVOJ SPORAZUMA O PARTNERSTVU IN OPERATIVNIH PROGRAMOV: JE TO SKUPNI PROJEKT?

Za oba organa je bil razvoj sporazuma o partnerstvu in operativnih programov iterativen proces, ki je vključeval razvoj vseh dokumentov istočasno. Kljub obsežnemu partnerskemu procesu in skrbi za uresničevanje postopka priprave je bilo za konkretno pripravo osnutkov sporazuma o partnerstvu in operativnih programov zadolženih le nekaj članov osebja, ki so med seboj tesno sodelovali.

Sporazum o partnerstvu sta večinoma pripravljali dve osebi – ena z danske agencije za kmetijstvo in ribištvo ter ena z danskega organa za podjetništvo. Organ upravljanja za ESS in ESRR ima prostore v Silkeborgu na Jutlandu, agencija za kmetijstvo in ribištvo pa v Københavnu – zato smo v zadnjih dveh letih poslali veliko e-poštnih sporočil in preživel dolge ure na mobilnih telefonih.



► Kakšne so vaše izkušnje s tesnim usklajevanjem razvoja štirih skladov? Kako ste oblikovali skladen pristop?

MARIE GULDBORG „Seveda je sporazum o partnerstvu nov način dela, zato smo morali razmisliti o možnih sinergijah in o tem, kako oblikovati skladno strategijo, ki bi temeljila na izkušnjah preteklega obdobja. V agenciji za kmetijstvo in ribištvo zdaj vemo več o Skladu za regionalni razvoj in Socialnem skladu kot prej – in prepričana sem, da sodelavci iz danskega organa za podjetništvo menijo enako o Kmetijskem skladu za razvoj podeželja ter o Skladu za pomorstvo in ribištvo.

Po mojem mnenju je proces potekal dobro, saj je temeljil na izkušnjah iz obdobja 2007-2013. Naši štirje skladi so se v tem obdobju že precej dobro dopolnjevali. Še en pomemben element je dejstvo, da sta na Danskem samo dve ministrstvi odgovorni za vse štiri evropske strukturne in investicijske sklade: danska agencija za kmetijstvo in ribištvo je odgovorna za ESRR in EKSRP, danski organ za podjetništvo pa za ESS in ESRR. Usklajevanje in tesen stik sta lažja, če sta vključeni samo dve ministrstvi in ne tri ali štiri.

Dokument o stališču Komisije je bil dobro vodilo, zato smo lahko največje razprave o strategiji pričakovali že vnaprej, tako da med procesom razvoja sporazuma o partnerstvu ni prišlo do nobenih presenečenj. Po mojem mnenju med Danci vlada splošno soglasje glede glavnih vprašanj rasti v vseh sektorjih, kar je olajšalo oblikovanje skladne strategije. Sprva smo o skladni strategiji večinoma razpravljali v skupini desetih ministrstev, pozneje pa je bila predstavljena regijam, občinam in drugim sodelujočim v partnerstvu.

Imeli smo nekaj razprav o razmejitvi štirih skladov, na primer glede izobraževanja kmetov in podpore inovativnim kmetom, toda našli smo rešitve, ki so sprejemljive.“

► Kako bo kohezijska politika prispevala h gospodarskemu razvoju Danske?

PREBEN GREGERSEN „Danska je zdaj uspešnejša – območje Københavna je celo zelo uspešno – v primerjavi z gospodarsko krizo izpred 5 ali 6 let. Pričakujemo, da smo na poti iz finančne krize. Danska vlada je objavila načrte za rast glede vprašanj, ki so pomembna za danska podjetja zaradi mednarodne konkurenčnosti. Kohezijska politika bo omogočila dodatno spodbudo in zagotovila, da bodo v razvoj vključene vse regije. Z evropskega vidika pa iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov ne dobimo veliko sredstev, zato obsežno spodbujanje ni mogoče.“

► Kakšne rezultate pričakujete na Danskem ob koncu sedemletnega obdobja?

MARIE GULDBORG „Načelo tematske osredotočenosti je v skladu s prednostnimi nalogami danske vlade. Posledično se bodo naši programi osredotočali na manj pobud kot v prejšnjem obdobju, izbrali pa bomo ukrepe z znatnim vplivom in ukrepe, ki so stroškovno učinkoviti. Upamo, da bodo to odražali tudi rezultati ob koncu tega obdobja.

Poleg tega pričakujem, da bo sporazum podpiral bolj zelen in trajnosten kmetijski sektor ter bolj okoljsko trajnosten in zmogljiv ribiški sektor. Menim, da naši programi in sporazum o partnerstvu vključujejo številne možnosti, ki lahko olajšajo ta razvoj.“



► Kaj ste se naučili v tem procesu in kaj bi naredili drugače glede na znanje, ki ste ga pridobili?

MARIE GULDBORG „Tesen stik in neuradni dialog s projektno skupino Komisije v zadnjih dveh letih sta bila pomembna za napredek in rezultate našega dela. Čeprav smo na primer veliko časa porabili za dvostranska srečanja s Komisijo, je bil ta čas dobro porabljen, saj so razprave potekale med procesom pisanja in ne po uradni predložitvi sporazuma o partnerstvu.“

Prav tako smo se naučili, da je pri tako dolgem procesu pomembno načrtovanje, še bolj pomembna pa je fleksibilnost posameznikovega dela, saj smo sporazum o partnerstvu in programe pisali med čakanjem na končne predpise, smernice glede vsebine dokumentov in odločitve o dodelitvi sredstev za sklade ESI.“

PREBEN GREGERSEN „Kot sem omenil že prej, je treba po mojih izkušnjah proces načrtovanja programov, vključno s partnerskim procesom, začeti prej, kot bi pričakovala večina ljudi. Poleg tega ima to, da si v nečem prvi, svojo ceno. Ugotovil sem, da imajo neuradna pogajanja enako težo kot uradna pogajanja. Gre za dajanje in sprejemanje. Upam, da Komisija ne bo vzela preveč po začetku uradnega postopka v zvezi z našimi programi.“

Zadovoljen sem, da smo vztrajali pri začetnem datumu procesa leta 2012. Vesel sem, da smo bili dovolj pogumni za to, da smo sporazum o partnerstvu in programe razvijali vzporedno z razvojem predpisov. In v zadovoljstvo mi je, da je bil dialog znotraj našega partnerstva odprt in pregleden. To pomeni soglasje o pristopu, zato se veselim izvajanja programov za obdobje 2014-2020.“

PODPORA EU ZA SKLADE ESI NA DANSKEM 2014-2020

EKSRP	629 milijonov EUR
ESPR	208 milijonov EUR
ESS	206 milijonov EUR
ESRR	206 milijonov EUR

PREBEN GREGERSEN „Sem zagovornik resničnih lokalnih pristopov in pristnih partnerstev, zato upam, da bodo regionalni forumi rasti na Danskem v vseh danskih regijah dali prednost naložbam v pobude za rast in ustvarjanje delovnih mest, pri čemer bodo upoštevali vprašanja v zvezi s pametno specializacijo in posebne izzive na nekaterih področjih, ki se srečujejo s strukturnimi izzivi. Danska je imela v rast usmerjen pristop tudi v obdobju 2007-2013. Od leta 2007 smo se veliko naučili in imamo na voljo veliko podatkov, ki jih lahko uporabimo za ocenjevanje rezultatov v prihodnjem obdobju. Že nekaj let smo usmerjeni k doseganju rezultatov, kar velja tudi tokrat.“

► Ste bili v stiku z drugimi državami članicami, ki so oblikovale svoje sporazume o partnerstvu?

MARIE GULDBORG „Kar nekaj držav je prosilo za naš sporazum o partnerstvu, vendar med procesom nismo govorili z veliko drugimi državami. Kadar pa smo bili v stiku z drugimi državami članicami, smo si večinoma izmenjali informacije o procesu in sodelovanju s Komisijo.“

► URBANA ENAKOPRAVNOST

KLJUČNI SVETOVNI DEJAVNIK RAZVOJA

Delegacija Evropske komisije je pod vodstvom komisarja Hahna sodelovala na sedmem Svetovnem urbanem forumu (World Urban Forum) programa ZN Habitat v Medellínu, v Kolumbiji, ki je potekal od 5. do 11. aprila 2014. Ta veliki dogodek je privabil 23000 udeležencev – vključno z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi vladami, nevladnimi organizacijami, organizacijami na ravni lokalnih skupnosti, strokovnjaki, raziskovalnimi ustanovami in akademiki, zasebnim sektorjem, razvojnimi finančnimi institucijami, fundacijami, mediji, evropskimi institucijami, organizacijami Združenih narodov in drugimi mednarodnimi agencijami – z vseh štirih strani sveta, ki so razpravljali o urbani enakopravnosti pri razvoju.

Urbanizacija postaja eden največjih izzivov 21. stoletja. V naslednjih desetletjih se bo število prebivalcev v mestih povečalo za več kot milijardo, zlasti v državah v razvoju. To bo postalo velik izziv za urbaniste, ki bodo morali razviti ustrezno infrastrukturo in ustvariti primerne modele razvoja mest.

Za pomoč pri obvladovanju teh izzivov prek spodbujanja izmenjave izkušenj po vsem svetu Program Združenih narodov za naselja (UN-Habitat) vsaki dve leti organizira Svetovni urbani forum, ki je pomembno svetovno srečanje upraviteljev mest in zainteresiranih strani. UN-Habitat je agencija Združenih narodov, pooblaščenca za spodbujanje socialno in okoljsko trajnostnih mest in velemest, da se vsem ljudem zagotovi ustrezno bivališče.

Sedmi Svetovni urbani forum (WUF7) v Medellínu se je osredotočal na boj proti neenakosti in spodbujanje vključenosti, ki sta ključna dejavnika za trajnostni razvoj mest. Dogodek so odprli predsednik Republike Kolumbije Manuel Santos, izvršni direktor UN-Habitat in generalni podsekretar Združenih narodov Joan Clos, župan Medellína Anibal Garcia in guverner departmaja Antioquia Sergio Fajardo.



Mesta, prednostna naloga pri oblikovanju politike

Kohezijska politika EU je bila na Forumu predstavljena kot dober primer učinkovite javne mestne politike.

Na okrogli mizi z ministri na temo nacionalnih ukrepov za enakopravnost v mestih in pri razvoju je komisar Hahn dejal: „Mesta ne smejo biti več postranskega pomena pri oblikovanju politik, postati morajo izrecna prednostna tema“. Opredelil je tri prednostne naloge urbane politike EU – spodbujanje zmogljivosti za raziskave in inovacije, podporo malim in srednje velikim podjetjem, vlaganje v nizkoogljično gospodarstvo – in izpostavil veliko mednarodno zanimanje za model kohezijske politike EU.

Načrtovanje mest postaja vedno pomembnejše, saj so evropska mesta pod vedno večjim pritiskom zaradi naraščanja števila prebivalstva. Čadski minister za finance Gata Ngoulou je izpostavil, da bodo podnebne spremembe, naravne nesreče in vojne povzročile velike migracijske tokove zlasti proti Evropi. Rešitve bodo morale vključevati primerna stanovanja, osnovno infrastrukturo, urbanistično in prostorsko načrtovanje, urbano ekologijo ter dobre povezave med mestom in podeželjem, zlasti prek sekundarnih mest.



Joan Clos je poudaril pomen trdnih nacionalnih agend za mesta, minister ZDA za stanovanja in mestno politiko Shaun Donovan pa je spregovoril o trendih v ZDA, ki se zdaj sooča s procesom ponovne urbanizacije ter se močno opira na terciarni sektor in sodelovanje skupnosti.

Številni javni organi se tega že zavedajo. Anne Paugam, izvršna direktorica francoske razvojne agencije (Agence Française de Développement), je pojasnila, da 50% od 3,5 milijarde EUR sredstev razvojne agencije namenijo razvoju mest, ter poudarila pomen dolgoročnega financiranja in vloge bank.

Vključevanje lokalnih skupnosti in izboljševanje socialne strukture mest

Udeleženci razprav na posebnem zasedanju o financiranju nove agende za mesta, ki je privabila več kot tisoč udeležencev, so menili, da je uspešna mestna politika mogoča le z vključevanjem ter izkoriščanjem virov in sposobnosti lokalnih skupnosti, s krepitvijo institucionalnih in upravnih zmogljivosti lokalnih organov ter z izvajanjem teritorialnega pristopa na ravni velemest.

Predsednik Medameriške razvojne banke Luis Alberto Moreno je izpostavil pomen „socialne strukture“ pri obravnavi dejstva, da v 40% mest po svetu precejšnje število ljudi živi v prikrajšanih soseskah z visoko stopnjo kriminala.

ODPRTA MESTA PRIHODNOSTI SPODBUJANJE SOCIALNE VKLJUČENOSTI IN VKLJUČE- VANJA SKUPNOSTI

Komisija je v sodelovanju z Medameriško razvojno banko priredila dogodek za mreženje, na katerem so bili predstavljeni primeri evropskih (Malaga, York, Riga, Torino) in južnoameriških mest (Sao Paulo, Mar del Plata). Ti primeri so se osredotočali na ključne izzive mest – stanovanja, okolje in delovna mesta za mlade – ter tako omogočili vpogled v pristope soustvarjanja in odprtih inovacij, s poudarkom na rešitvah, ki so učinkovite, in načinu, kako jih uspešneje izmenjati.

RIGA, LATVIJA

To drugo največje nordijsko mesto in največje mesto na Baltiku je večkulturno stičišče več kot 150 narodnosti. Mesto želi vključiti mlade s participativnim pristopom k lokalni politiki, zato se osredotoča na ključna vprašanja, ki so pomembna za mlade, imajo učinek, predstavljajo vrednost za skupnost in jih vodijo mladi. Riga si prizadeva za oblikovanje realnih nacionalnih in lokalnih politik, ki jih mlada in raznolika skupnost sprejema.

TORINO, ITALIJA

Eno najpomembnejših evropskih industrijskih mest 20. stoletja se je v zadnjih dveh desetletjih močno spremenilo. Mesto je ustvarilo raznolike dejavnike gospodarskega razvoja in se prek programa Torino Social Innovation spopada z resnimi družbenimi izzivi, kot so brezposelnost, onesnaženje in visok javni dolg. Pobuda, ki jo podpira URBACT, pomaga mladim uvajati spremembe in razvijati inovativne rešitve za boljšo in bolj trajnostno skupnost.

SÃO PAULO, BRAZILIJA

Najgosteje poseljeno mesto v Braziliji ima 11 milijonov prebivalcev in proizvede 12% celotnega BDP države. Kljub njegovi gospodarski moči in inovativnemu gospodarstvu med soseskami še vedno obstajajo velike razlike – na eni strani so območja močne izključenosti in prikrajšanosti, na drugi pa dobro razvita urbana območja.

Javni protesti, poimenovani „Jornadas de junho“ (Junijski dnevi), leta 2013 so opozorili na številna vprašanja v povezavi z razvojem mest, kot so javni prevoz, socialna stanovanja in javni prostori, zato so občinski organi začeli izvajati nov osrednji strateški načrt za reševanje teh izzivov. V okviru enega projekta poteka razvoj enotnih izobraževalnih centrov, pri katerem sodelujejo celotna skupnost, vključno z mladimi, in javni organi, ki nadalje razvijajo nove javne politike.



► Barakarsko naselje Comuna 13, eden od najrevnejših predelov Medellín.

Ključno vprašanje urbane enakopravnosti so obravnavali številni govorniki na Forumu, zlasti Nobelov nagrajenec za ekonomijo Joseph Stiglitz, ki je opozoril na to, da so glavne žrtve slabo načrtovanih mest revni ljudje, ki trpijo zaradi pomanjkanja prometne infrastrukture, primerne namestitve in javnih prostorov. Izpostavil je, da sta neenakost in segregacija napaki, ki vodita v politično nestabilnost in gospodarsko šibkost države.

Izmenjava najboljših praks prek sodelovanja

Po besedah Joséja Carrere, podpredsednika Razvojne banke Latinske Amerike – CAF, 70% občin nima upravnih in finančnih zmogljivosti za izvajanje potrebnih projektov.

Zato Evropska komisija analizira možnosti za sodelovanje pri razvoju mest, zlasti v Latinski Ameriki, prek programa URBELAC (Urbana mesta v Evropi, Latinski Ameriki in na Karibskem otočju).

MEDELLÍNSKA DEKLARACIJA ENAKOST JE TEMELJ TRAJNOSTNEGA RAZVOJA MEST

NOVA AGENDA ZA MESTA

Udeleženci sedmega svetovnega urbanega foruma so poudarili pomen spodbujanja nove agende za mesta, ki lahko premaga izziv pomanjkanja ustreznega pravnega okvira in načrtovanja, kar vodi v neustavljivo širjenje mest, intenzivno rabo energije, zaskrbljujoče in nevarne učinke na podnebne spremembe, različne oblike neenakosti in izključevanja ter večje težave pri zagotavljanju dostojnega dela vsem prebivalcem. Ta agenda spodbuja model razvoja mest, ki je osredotočen na ljudi in temelji na programu Cities for Life.

Nova agenda za mesta zahteva nove tehnologije, zanesljive urbane podatke ter integrirane in participativne pristope k načrtovanju, da bi se odzvali na že obstoječe izzive in nastajajoče potrebe mest v prihodnosti.

Priznavamo, da obstajajo številni modeli urbanizacije, ki ustrezajo različnim kulturnim, institucionalnim in socialnim pogojem v državah in mestih. V zvezi s tem morajo biti cilji nove agende za mesta naslednji:

- spodbujanje vlad k razvoju in uporabi metod, kot so nacionalni mestni načrti in politike, ki povezujejo sedanji razvoj mest s prihodnjimi potrebami ter ki trdno temeljijo na temeljnih načelih enakosti, pravičnosti in človekovih pravic;
- spodbujanje večje socialne kohezije in odpravljanje socialnih razlik ter spodbujanje enakosti s krepitvijo vloge vseh delov družbe, zlasti žensk, mladih in avtohtonega prebivalstva;
- spodbujanje participativnega in vključujočega lokalnega upravljanja za krepitev vloge celotnega prebivalstva; priznavanje ključnih prispevkov na različnih ravneh vlade, vključno z regionalno, podregionalno in občinsko ravno; krepitev formalnih mehanizmov za usklajevanje; določanje skupne odgovornosti; zagotavljanje potrebnih sredstev in pobud vsem ravnem vlade za učinkovito izvajanje njihovih nalog;
- spodbujanje trajnostnega razvoja mest, ki temelji na načrtovanju mest, spodbuja sodelovanje mladih, enakost spolov in uravnotežen teritorialni razvoj; krepitev odpornosti na podnebne spremembe in naravne nesreče; izboljšanje razmer v revnih četrtih in preprečevanje njihovega nastanka; zagotavljanje stanovanj, osnovnih storitev in pravice do zemljišč; dostop do varnega, cenovno sprejemljivega, dostopnega in trajnostnega javnega prevoza; ter dostop do varnih javnih prostorov in storitev za vse;
- spodbujanje aktivnega in zavzetega sodelovanja zasebnega sektorja, civilne družbe, vključno s skupnostmi na osnovni ravni, in drugih združenj prek partnerstev, da se zagotovi široko zastavljen gospodarski in socialni razvoj za zmanjšanje revščine in ustvarjanje delovnih mest za vse.

Odlomek iz Medellínске deklaracije

► **CELOTNO BESEDILO JE NA VOLJO NA:**

<http://worldurbanforum7.org/Media/Default/PDF/Medell%C3%ADn%20Declaration.pdf>



▶ Botero Plaza, Medellín.



▶ Razprava med Anibalom Gavirio, županom Medellín, na desni, in Johannesom Hahnom.

▶ Johannes Hahn v poslovnem in raziskovalnem središču Ruta N.



„Vključujemo se v vedno več dialogov o kohezijski politiki po svetu. Razvoj mest je pomembna tema teh dialogov tako z Latinsko Ameriko, kot tudi s Kitajsko. Evropska mesta so naklonjena poslovanju z državami iz drugih delov sveta in vemo, da bodo najbolj uspešna v partnerstvu z drugimi, zato si EU prizadeva za prosto trgovino po svetu.“

JOHANNES HAHN – EVROPSKI KOMISAR
ZA REGIONALNO POLITIKO

▷ 7. SVETOVNI URBANI FORUM ZAKAJ MEDELLÍN?

► Metrocable v Medellín.

Ni naključje, da je 7. svetovni urbani forum potekal v Medellín, saj na svetu verjetno ni mesta, ki bi imelo boljši potencial za spremembe na ravni mesta, kot Medellín.

Leta 2013 je časopis *The Wall Street Journal* Medellín razglasil za najbolj inovativno mesto na svetu. To je le zadnja od številnih mednarodnih nagrad, med katerimi sta tudi nagrada Univerze Harvard za urbano načrtovanje in nagrada iz leta 2013 za razvoj trajnostnega prometa v mestih – Sustainable Urban Transport Award (ki jo deli s San Franciscom). Vendar je bilo mesto še do leta 1991 svetovno znano iz povsem napačnih razlogov. Takrat, na vrhuncu nasilja med mamilarškimi tolpmi, je imelo najvišjo stopnjo umorov na svetu (381 umorov na 100 000 prebivalcev). S svojo politiko so mestni organi uspeli to stopnjo v dvajsetih letih zmanjšati za desetkrat.

„Neenakost je vir nasilja v mestih“

V mestni galeriji moderne umetnosti središče glavne razstave zaseda velik plakat, ki prikazuje diagram Medellín, na katerem je predstavljena strategija pretekle in sedanje poti tega mesta. „Zgodba državljanske svobode: kako je javnost premagala konflikt, obnovila urbano dostojanstvo, sprožila kolektivno akcijo in zahtevala nazaj prihodnost svojega mesta“, je podnapis pod sliko, ki poudarja, da je šlo predvsem za politični proces. Osnovno sporočilo razstave je „neenakost je vir nasilja v mestih“.



To je odlomek iz članka, ki ga je za blog URBACT napisal Eddy Adams, strokovni svetovalec programa URBACT, tj. programa EU za izmenjavo in učenje, ki podpira trajnostni razvoj mest.

► CELOTEN ČLANEK SI LAHKO PREBERETE NA:

<http://www.blog.urbact.eu/2014/04/making-sense-of-medellin/>

Naložbe v javni promet

Verjetno najznačilnejši simbol osupljive preobrazbe Medellín je njegov sistem kabinske žičnice – Metrocable. Visoko nad silhueto mesta prepelje Metrocable iz gorskih sosesk, ki jih imenujejo barrio, v mestno jedro 30 000 ljudi dnevno. Za delavce se je tako dnevni čas potovanja s treh ur skrajšal na 40 minut. Še pomembneje je, da so se s tem skupnosti, ki so bile desetletja izolirane, socialno izključene ter preplavljene s kriminalom in nasiljem, odprle preostalemu svetu. Medellín ima zdaj s kabinsko žičnico, avtobusi na plinski pogon in povezavo obeh s hitrim, čistim in učinkovitim omrežjem podzemne železnice najcelovitejši sistem javnega prevoza v Južni Ameriki.

Na jugu mesta so v Comuni 13, eni od zgodovinsko najnevarnejših sosesk, izvedli drugačen poseg v prometno infrastrukturo. To gorsko sosesko na strmem pobočju so opremili s serijo tekočih stopnic, s čimer so razbili izolacijo tega naselja, ki je bilo doslej za zunanje obiskovalce izredno nevarno.

► VEČ O TEM

7. svetovni urbani forum UN Habitat:

<http://wuf7.unhabitat.org/>

URBELAC:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/international/urbelac_en.cfm

▶ Gojene klapavice, Côte d'Opale.



▶ PODPIRANJE OBALNIH SKUPNOSTI V EVROPSKIH REGIJAH

V tej številki se *Panorama* osredotoča na Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR), enega od petih evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESI), med katerimi so še Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad (ESS), Kohezijski sklad (KS) in Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP). Skladi ESI so glavni programi financiranja za obdobje 2014–2020, ki spodbujajo rast in nova delovna mesta v EU.

Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR) je instrument EU za podporo novi skupni ribiški politiki (SRP), katerega cilj v obdobju 2014–2020 je izboljšati socialno, gospodarsko in okoljsko trajnost evropskih morij in obal s podpiranjem lokalnih projektov, podjetij in skupnosti.

ESPR je eden od petih evropskih strukturnih in investicijskih skladov, ki se medsebojno dopolnjujejo ter katerih cilj je oživit gospodarstvo s pospeševanjem rasti in ustvarjanjem novih delovnih mest v Evropi. Cilj novega programskega obdobja je zagotoviti čim večjo sinergijo med skladi, da se

KAJ JE „MODRA RAST“?

Oceani, morja in obale Evrope imajo velike možnosti za inovacije in rast. „Modra rast“ je strategija EU, ki podpira trajnostno rast v celotnem morskem in pomorskem sektorju ter prispeva k uresničevanju ciljev strategije Evropa 2020. „Modro gospodarstvo“ zaposluje približno 5,4 milijona ljudi v EU in ustvari bruto dodano vrednost v znesku skoraj 500 milijard EUR na leto, pri čemer pa obstaja še veliko možnosti za rast.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/blue_growth/index_sl.htm



▶ Čolni, privezani v pristanišču, Smögen, Bohuslän, Švedska.

KDO BO IMEL KORISTI OD ESPR IN KAKO?

- ▶ Evropske obalne in celinske skupnosti, ki so odvisne od ribištva, bodo lahko izkoristile nove možnosti za ustvarjanje delovnih mest in rast v sektorjih ribištva in ribogojstva ter drugih sektorjih pomorskega gospodarstva, kar bo imelo pozitiven učinek na lokalno rast in razvoj.
- ▶ Evropsko ribištvo bo dobilo pomoč za uvajanje reforme in zmanjšanje zaostanka na področju inovacij.
- ▶ Sredstva bodo na voljo evropskemu ribogojstvu, ki bo spodbujalo zeleno rast, inovacije in konkurenčnost.
- ▶ Evropska predelovalna industrija bo imela koristi od zanesljive oskrbe s prosto živečimi in gojenimi ribami.
- ▶ Evropski potrošniki bodo imeli dostop do zdravih ribiških in pridelanih proizvodov z visoko hranilno vrednostjo.
- ▶ Znanstveniki in raziskovalci s področij, kot so upravljanje ribištva, morsko okolje, podnebne spremembe, obalna zaščita, upravljanje, družboslovje, pomorsko gospodarstvo itd.
- ▶ Podjetja, vključena v obalne ali morske gospodarske dejavnosti, ter podjetja, ki jim zagotavljajo storitve.
- ▶ Organi, zadolženi za različne vidike pomorskih zadev, kot je varovanje okolja, nadzor ali prostorsko načrtovanje.

izboljšata usklajevanje in učinkovitost ter prepreči dvojno financiranje. Njegov proračun, ki znaša 6,4 milijarde EUR, bo namenjen ustvarjanju novih delovnih mest, zagotavljanju raznolikosti lokalnih gospodarstev v obalnih regijah ter povečanju donosnosti in trajnosti ribolova.

Kljub obsežnim ciljem ESPR temelji na šestih glavnih stebrih:

- ▶ **trajnostni ribolov**, ki zagotavlja ravnovesje med ribolovno zmogljivostjo in razpoložljivimi viri, pri čemer se povečuje njegova selektivnost in preprečuje zavrženje nenamerno ulovljenih rib;
- ▶ **trajnostno ribogojstvo** bo prispevalo k rasti in povečanju konkurenčnosti sektorja z upoštevanjem posebnih pravil o okolju prijaznih metodah proizvodnje ter strogih predpisov za kakovost, zdravje in varnost, s čimer se bodo v Evropi zagotovili kakovostni in hranilni proizvodi, ki so vredni zaupanja;
- ▶ **izvajanje SRP** z izboljševanjem zbiranja podatkov, znanstvenimi spoznanji ter spremljanjem, nadzorom in izvrševanjem ribiške zakonodaje;
- ▶ **pomoč obalnim skupnostim**, ki so odvisne od ribolova, da svoje gospodarstvo razširijo na druge pomorske dejavnosti, kot je turizem, in pomoč pri povečanju vrednosti njihovih ribolovnih dejavnosti;

- ▶ izboljšanje **predelave in trženja** v sektorjih ribištva in ribogojstva;
- ▶ **podpiranje „modre rasti“ z morij** z izboljšanjem znanja o morju, boljšim načrtovanjem dejavnosti na morju, upravljanjem vsakega morskega bazena glede na njegove potrebe ter spodbujanjem sodelovanja pri pomorskem nadzoru.

ESPR priznava pomen malih podjetij za evropsko gospodarstvo in ribiško industrijo, zato podporo namenja malim in srednje velikim podjetjem (MSP) ter zlasti malim obalnim flotam, ki obsegajo velik delež sektorja in lahko povzročijo preoblikovanje lokalnih skupnosti, ki imajo od njih koristi. Na voljo bosta tudi podpora strategijam trženja in poslovnim strategijam ter usposabljanje za brezposelne mlade in zakonce ribičev, s čimer se bo povečala njihova vloga v teh lokalnih in pogosto družinskih podjetjih.

Mladi ribiči, ki so mlajši od 40 let, bodo lahko prejeli pomoč za nakup plovila, če imajo pet let izkušenj na področju te dejavnosti. Ti ukrepi so namenjeni zagotavljanju socialne kohezije na evropskih obalah in lokalnim skupnostim omogočajo več lastništva nad lokalnimi ribiškimi območji.



▶ Obrat za predelavo rib, Škotska.

PRIMER IZ EVROPSKEGA SKLADA ZA RIBIŠTVO (ESR)

OPERATIVNI PROGRAM ESR MALTA 2007-2013 OS 3: IZGRADNJA NOVE TRŽNICE ZA PRODAJO RIBIŠKIH PROIZVODOV NA DEBELO (PRVA PRODAJA)

Nov objekt je nadomestil zgodovinsko stavbo tržnice za ribje proizvode v turističnem predelu Vallette, kjer bo zdaj zgrajen hotel. Nova tržnica za prodajo na debelo leži na območju opuščenega obrata za razsoljevanje morske vode v industrijski coni poleg osrednje klavnice. Novi objekti bodo učinkovitejši, lažje jih bo vzdrževati, zato bodo tudi bolj higienični, prinesli bodo koristi za upravljavce in stranke ter zagotavljali sinergije, kot je skupna uporaba kanalizacijskih sistemov. Poleg tega je neposreden dostop za iztovarjanje ribiških ladij, ki ga je zagotavljala stara tržnica, zagotovljen tudi na novi lokaciji.

- ▶ GRADNJA: november 2012 do konca leta 2013
- ▶ SKUPNA VREDNOST NALOŽBE: 3 716 240 EUR
- ▶ PRISPEVEK ESR: 2 201 908 EUR

Odpravljanje potratne prakse zavržkov je bistveno za omogočanje dolgoročnega uspešnega razvoja prihodnjih generacij ribičev. Če te prakse ne bomo odpravili, bodo lahko njene posledice za staleže rib katastrofalne. Zavržke se bo zato postopno opuščalo, ribiči pa bodo morali iztovarjati ves svoj ulov. Za uresničenje tega cilja bo na voljo podpora ESPR za iztovarjanje, skladiščenje, predelavo in trženje tega ulova, kar bo lokalnim ribolovnim skupnostim dodatno pomagalo diverzificirati njihovo gospodarstvo. Prav tako so predvidena sredstva za ribiče, ki bodo sodelovali v poskusih z ribolovnim orodjem z majhnim učinkom, kar jim bo omogočilo, da bodo ujeli le tisto, kar želijo.

ESPR bo gradil tudi na pozitivnih izkušnjah, pridobljenih z osjo 4 Evropskega sklada za ribištvo, za lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost. Skladi ESI bodo prek inovativnih in celostnih pristopov ponudili številne možnosti lokalnim akterjem, ki želijo pri odzivu na lokalne izzive v obalnih skupnostih sprejeti pristop od spodaj navzgor, zlasti pri spodbujanju povezav med mesti, podeželjem in ribiškimi območji. Kadar je lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, uspešen, lahko pomaga pri podpiranju novih trgov in proizvodov, spodbuja ustvarjanje novih

delovnih mest na ribiških območjih in krepi vlogo ribiških skupnosti v lokalnem razvoju.

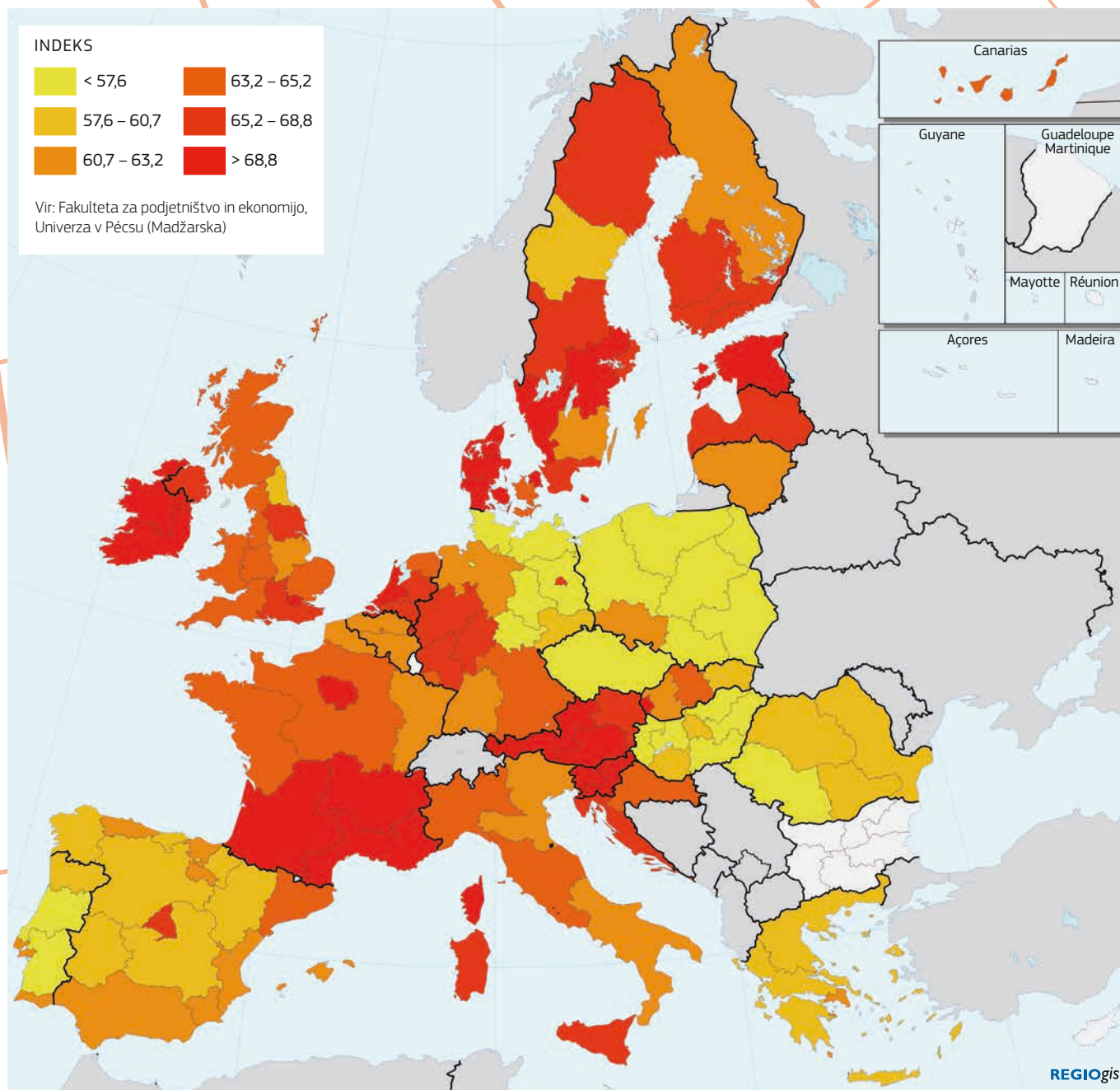
To je končni cilj, ki ga želi doseči ESPR – ustvariti pogoje, v katerih lahko lokalna podjetja in skupnosti ustvarjajo trajnostno in vključujočo rast, ki jo Evropa potrebuje in za uresničitev katere si prizadeva EU do leta 2020. ESPR ne določa, kako je treba uporabiti vsak cent; gre za to, da se tistim, ki poznajo svojo obrt, industriji in lokalni skupnosti omogoči ustvarjanje svetle, modre in trajnostne prihodnosti za evropsko ribištvo.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/blue_growth/index_sl.htm

►REDI – MERJENJE REGIONALNEGA PODJETNIŠTVA

►INDEKS REGIONALNEGA PODJETNIŠTVA IN RAZVOJA POSAMEZNI INDEKS ZA LETO 2013



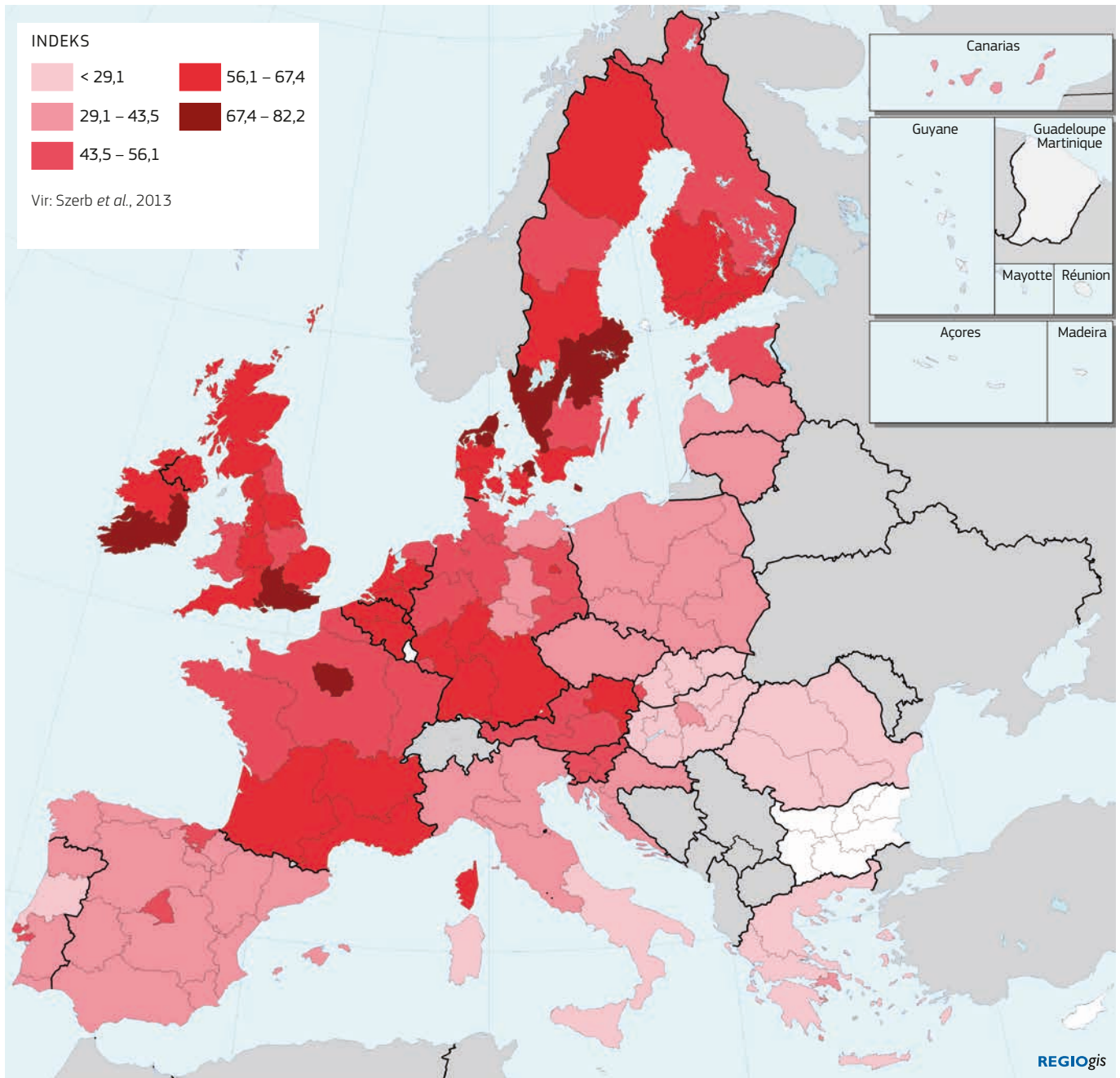
V nedavnem projektu, ki ga je financiral Generalni direktor za regionalno in mestno politiko, je bil razvit nov indeks regionalnega podjetništva in razvoja (REDI).

Indeks upošteva vedenje in značilnosti posameznikov ter regionalni okvir, skladno s tem pa tudi, ali so osebe pripravljene na zagon podjetja in ali so v posamezni regiji

izpolnjeni pogoji za to. Indeks zajema podjetniški odnos, sposobnosti in želje.

Razlike med regijami so velike, saj je razlika med najvišje uvrščeno regijo (Hovedstaden na Danskem) in najnižje uvrščeno regijo (Macroregiunea doi v Romuniji) več kot štirikratna. Med desetimi najvišje uvrščenimi regijami so štiri

▶ INDEKS REGIONALNEGA PODJETNIŠTVA IN RAZVOJA KOMBINIRANI INDEKS ZA LETO 2013



- ▶ iz Švedske, po dve iz Danske in Združenega kraljestva ter po ena iz Francije in Irske.

Analiza posameznih dejavnikov podjetništva kaže rahlo drugačno sliko kot kombinirani indeks. Najvišje uvrščenih deset regij po „posameznem“ indeksu še vedno vključuje pet regij, ki se pojavijo na lestvici desetih najvišje uvrščenih regij po

kombiniranem indeksu (npr. London, Združeno kraljestvo, Hovedstaden, Danska, in Ile de France, Francija), poleg tega pa še dve regiji iz Slovenije in dve z Irske. Med desetimi najnižje uvrščenimi regijami se za razliko od lestvice na podlagi kombiniranega indeksa pojavijo tri nemške regije in štiri poljske regije.

▶ ŠIRITEV EU: 10 LET RASTI

1. maja 2014 smo praznovali deseto obletnico največje širitve v zgodovini EU, ko se je EU pridružilo deset novih držav članic, večinoma iz Srednje in Vzhodne Evrope. Deset let pozneje je Evropa močnejša, bogatejša in varnejša, tako politično in gospodarsko kot tudi kulturno.

Pred desetimi leti se je Evropska unija razširila s pristopom Češke republike, Estonije, Madžarske, Latvije, Litve, Poljske, Slovaške in Slovenije iz Srednje in Vzhodne Evrope ter Malte in Cipra iz Sredozemske regije.

S širitvijo je EU postala največji enotni trg na svetu. Povečano trgovanje med državami članicami prinaša nova delovna mesta, naložbe in rast. Širitev je še okrepila položaj Evrope v svetu. S svojimi 500 milijoni državljanov je EU gospodarska skupina s pomembnim glasom v svetu.

„Združeni pomenimo več v svetu; združeni lahko bolje zastopamo svoje interese in uveljavljamo svoje vrednote,“ je ob tej zgodovinski obletnici izjavil predsednik Komisije José Manuel Barroso.

Komisar za širitev Štefan Füle pa je dejal: „Pridružitve desetih držav članic 1. maja 2004 je prinesla stabilnost, varnost in blaginjo za vse. Po letih umetne delitve zaradi hladne vojne se je Evropa ponovno združila.“

S širitvijo na vzhod je EU več milijonom ljudi, ki so pred tem živeli za železno zaveso, zagotovila demokracijo, svobodo in vladavino prava. Vstop v Evropsko unijo je bil znak upanja in boljše prihodnosti za milijone ljudi.

Stabilnost in enotnost

Pred desetimi leti se je število držav članic EU povečalo s 15 na 25, kar je znova združeni Evropi prineslo stabilnost. S poznejšima širitvama se je število držav članic povečalo na 28, s pristopom Bolgarije in Romunije leta 2007 ter Hrvaške leta 2013.

Danes politika širitve ostaja vodilo za preoblikovanje in spodbujanje stabilnosti v državah jugovzhodne Evrope, ki želijo vstopiti v EU. Privlačnost in vpliv EU jim pomaga pri uvajanju demokratičnih in gospodarskih reform, izboljšanju vladavine prava in povezovanju s sosedami, kar omogoča premagovanje dediščine preteklosti.

Rastoča trgovina za nove države članice

S širitvijo se je povečal notranji trg. Dodatno so se odprli trgovinski in finančni tokovi ter zagotovile nove priložnosti podjetjem v EU in v novopridruženih državah. Trgovina med starimi in novimi državami članicami se je povečala skoraj za trikrat.

BDP v Srednji in Vzhodni Evropi je v obdobju 1994-2008 v povprečju zrasel za 4% letno. Po ocenah naj bi sam pridružitveni postopek prispeval k skoraj polovici rasti BDP, tj. 1,75% letno v obdobju 2000-2008.

Nova delovna mesta

Gospodarska dinamika teh držav je ustvarila tri milijone novih delovnih mest v samo šestih letih od leta 2002 do leta 2008.

Rast v državah pristopnicah je prispevala k rasti v „starih“ državah članicah prek večjih naložbenih priložnosti in povpraševanja po njihovih proizvodih. Prispevala je 0,5% k skupni rasti držav EU-15⁽¹⁾ v obdobju 2000-2008.

Znamenje privlačnosti večjega enotnega trga za vlagatelje je dejstvo, da so se po pristopu podvojile neposredne tuje naložbe iz drugih delov sveta v EU kot odstotek BDP (s 15,2% BDP leta 2004 na 30,5% BDP leta 2012), pri čemer je razširjena EU privabila 20% svetovnih neposrednih tujih naložb.

Neposredne tuje naložbe EU-15 v EU-12⁽²⁾ so dosegle 564 milijard EUR v letu 2012, kar je 357% več kot v letu 2007.

Naložbe kohezijske politike

Sredstva kohezijske politike in sofinanciranje s strani držav članic predstavljajo znaten del javnih naložb v Evropi – več kot polovico vseh javnih naložb v državah članicah, kot so Slovaška (92%), Madžarska (88%), Bolgarija (81%), Litva (79%), Estonija (70%), Malta (63%), Latvija (60%) in Poljska (54%) med letoma 2010 in 2012.

Koristi za celotno EU

Une Europe élargie est une Europe plus forte. En 2012, le PIB Večja Evropa je močnejša Evropa. Leta 2012 je BDP EU

(1) EU-15: 15 držav članic EU pred širitvijo leta 2004.

(2) EU-12: države članice, ki so se EU pridružile ob širitvah leta 2004 in 2007.



► V okviru praznovanja 10. obletnice širitve EU so po vsej Evropi potekali dogodki, med drugim tudi na Cipru (zgoraj), v Češki republiki (zgoraj desno) in na Madžarskem (spodaj desno).



ŠIRITEV DEJSTVA IN ŠTEVILKE

EKONOMSKI VPLIV OD LETA 2004

- Gospodarska dinamika takratnih „novih“ držav EU je ustvarila tri milijone novih delovnih mest v samo šestih letih od leta 2002 do leta 2008.
- Izvoz Nemčije v 12 držav, ki so se EU pridružile od leta 2004, se je od leta 2004 skoraj podvojil.
- Izvoz Združenega kraljestva se je povečal za okoli 50%.
- Nizozemski je širitev prinesla dodaten prihodek v višini 11 milijard EUR.
- Letni BDP Avstrije se je zaradi širitve povečal za 0,4%.

SVETOVNI UČINEK

- EU ima 7-odstotni delež svetovnega prebivalstva (podatki iz leta 2012), njen svetovni BDP pa znaša 23%.
- EU je med petimi najbolj uspešnimi gospodarstvi na svetu.
 - Je največji akter na svetovnem trgovinskem prizorišču.
 - EU je največji vir in cilj neposrednih tujih naložb.

znašal 13 bilijonov EUR, kar je 23% svetovnega BDP. Pristop je koristil tako novopridruženim državam EU, kot tudi starim državam članicam. S širitvijo EU nastajajo tudi nove priložnosti za podjetja, finančne vlagatelje, potrošnike, turiste, študente in lastnike nepremičnin.

Proces širitve je prispeval k izboljšanju kakovosti življenja ljudi s povezovanjem in sodelovanjem na področjih, kot so

energija, promet, vladavina prava, migracija, varnost hrane, varstvo okolja in podnebne spremembe. Širitev zagotavlja tudi uporabo visokih standardov EU zunaj meja Unije, s čimer se zmanjšajo tveganja za to, da bi bili državljani EU na primer izpostavljeni onesnaževanju z uvozom.

Razširjena Evropa je v nekaterih pogledih varnejša. S pridružitvenim postopkom EU spodbuja demokracijo in temeljne svoboščine ter utrjuje vladavino prava v državah kandidatkah, s čimer zmanjšuje učinek čezmejnega kriminala. Trenutna politika širitve krepi mir in stabilnost v jugovzhodni Evropi ter spodbuja obnovo in spravo po vojnah v 90. letih prejšnjega stoletja.

Razširjena EU ima večji vpliv v današnjem večpolarnem svetu. Razširjena Unija krepi mehko moč, ki je potrebna za oblikovanje sveta okoli nas. Naše vrednote in interese pomaga razširjati prek meja.

► VEČ O TEM

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-325_en.htm

▶ DAN EVROPE 2014 PO EU

Vsako leto 9. maja Evropa praznuje dan Evrope – obletnico Schumanove deklaracije, govora, ki ga je imel francoski zunanji minister Robert Schuman 9. maja 1950

in je vodil v ustanovitev skupnosti, ki se je razvila v današnjo EU. Letos zaznamuje tudi 10. obletnico širitve EU na vzhod.

FRANCIJA / Auvergne

V Auvergneju so praznovali „mesec Evrope“ z več kot 50 dogodki, ki so se odvili med 9. majem in 9. junijem. Koncerti, konference, igre in tekmovanja, ki so jih pripravili v sodelovanju z 20 partnerji, so imeli en sam cilj: pomagati ljudem odkriti Evropo. Letošnji dogodki so bili osredotočeni na igre in tekmovanja. Učenci iz celotne regije so lahko svoje znanje o Evropi preizkusili v kvizu *Joue l'Europe en Auvergne* (Igraj se Evropo v Auvergneju). Na uporabniškem računu Twitter [@mdeauvergne](#) je pod oznako [#mde2014](#) od 9. maja potekalo tekmovanje v „selfijih“, ljudje pa so si lahko na Facebooku priigrali vstopnice za festival Europavox.

▶Več o tem:

www.europe-en-auvergne.eu



▶ AVSTRIJA / Dunaj

Na predvečer dneva Evrope je v dunajski mestni hiši potekal dogodek „Dunaj za Evropo – Evropa za Dunaj“, na katerem je župan Michael Häupl gostil komisarja za regionalno politiko Johannesha Hahna in nekdanjo poslanko EP Mercedes Echerer. Župan je poudaril, da so mir, gospodarska blaginja in socialno ravnovesje osrednje vrednote EU, ter dejal, da so „močna mesta edina pot k močni Evropi“. Komisar Hahn se je v svojem govoru osredotočil na vlogo in odgovornost Dunaja kot mesta v Podonavju z nadregionalnim pomenom.



▶ NIZOZEMSKA / Brabant

Nizozemska že nekaj let praznuje dan Evrope z dogodkom *Europa Kijkdagen* (Evropski dnevi odprtih vrat), na katerem se javnosti predstavi pomen Evrope v naših regijah. V okviru projektov, ki jih financira EU, so organizirani tridnevni dogodki v okviru dni odprtih vrat, kjer se lahko ljudje sami prepričajo, kakšne rezultate prinaša Evropa – kot je projekt Unas v Bredi.

▶Več o tem:

www.europaomdehoek.nl



▶ MADŽARSKA / Budimpešta

Urad predsednika vlade in predstavništvo Evropske komisije sta 11. maja 2014 v okviru praznovanja 10. obletnice vstopa Madžarske v EU in dneva Evrope v središču Budimpešte organizirala 10-kilometrski tek med 10 pomembnimi projekti, ki jih sofinancira EU. Na teku je sodelovalo več kot 2000 udeležencev, ki so tekli mimo krajev, kjer se uresničujejo izjemni projekti, kot so akademija za glasbo Franz Liszt, kopališči Lukács in Rudas ter grajski bazar. Prireditev ob podelitvi nagrad je potekala na trgu Erzsébet v središču Budimpešte, kjer se je odvijal festival dneva Evrope. Urad predsednika vlade je organiziral tudi razstavo projektov, ki jih sofinancira EU, kar je bila tudi priložnost za predstavitev nedavno objavljene publikacije, v kateri je predstavljenih skoraj 100 projektov, izvedenih na Madžarskem v obdobju od leta 2007 do leta 2013.

▶Več o tem:

<http://bbu.hu/eu10/>

LITVA / Vilna

Na enem od glavnih trgov glavnega mesta Vilna je potekala velika ulična razstava z ilustriranim zemljevidom Litve, na katerem je bil predstavljen prometni sektor države. Poleg tega je bil obiskovalcem vseh starosti namenjen tematski šotor, kjer so bile na voljo informacije o projektih prometne infrastrukture, ki jih financira EU. Tekom dneva so lahko obiskovalci reševali tematske križanke in preverjali svoje znanje z udeležbo v interaktivnih kvizih. Dogodek je pripravilo litvansko ministrstvo za promet in komunikacije v okviru tridnevnega praznovanja dneva Evrope, ki ga je organizirala informacijska pisarna Evropskega parlamenta v Litvi.



POLJSKA / Varminsko-Mazursko vojvodstvo

V okviru litovsko-poljskega programa čezmejnega sodelovanja je potekalo praznovanje 10. obletnice vstopa Poljske v Evropsko unijo s prebivalci mesta Olsztyn, ki je glavno mesto Varminsko-Mazurskega vojvodstva. Dogodek „S sodelovanjem pridobiš“ je združil udeležence programa, ki so želeli pokazati in predstaviti dosežke svojih projektov. Obiskovalci starega jedra mesta Olsztyn so lahko sodelovali v predstavitvah, kot sta „Gasilci v akciji“ in „Psi carinske zbornice“, ter v številnih prikazih prve pomoči, opreme in vozil. Prav tako so se lahko udeležili posebnih predvajanj filmov o skupni zgodovini Poljske in Litve ter preskusili svoje znanje v igrah in tekmovanjih na temo EU.

▶Več o tem:
www.lietuva-polska.eu





ITALIJA / Kampanija

V regiji Kampanija je bila 9. maja organizirana slovesnost s podelitvijo nagrad učencem, ki so sodelovali v tekmovanju *Racconta all'Europa, Chiedi all'Europa* („Povej Evropi, vprašaj Evropo“), ki ga je regija podprla, da bi predstavila vlogo EU pri lokalnem razvoju. Cilj dogodka je bilo seznaniti ljudi z delom, ki ga izvaja Kampanija pri načrtovanju skladov EU, zlasti ESRR. Slovesnost je bila priložnost za predstavitev zanimivih multimedijskih produkcij in spodbujanje temeljnih vrednot EU.

▶Več o tem:

www.facebook.com/concorso.raccontaalleuropa

<http://festivaleuropasecondaedizione.digitcampania.it/>



HRVAŠKA / Zagreb

Predstavništvo Evropske komisije, informacijska pisarna Evropskega parlamenta ter ministrstvo za zunanje in evropske zadeve so skupaj praznovali dan Evrope v Zagrebu. Petnajst sodelujočih institucij je predstavilo svoje informativno in promocijsko gradivo, obveščalo zainteresirane državljane o projektih, ki se financirajo iz strukturnih skladov, in o hrvaškem članstvu v EU. Po uvodnem govoru ministrice za zunanje in evropske zadeve Vesne Pusić in vodje predstavništva Evropske komisije Branka Baričevića so nastopili zbori in DJ-i, organizirane pa so bile tudi delavnice za otroke. Na dogodku, ki je spominjal na *hitre zmenke*, so imeli kandidati za poslanca EP priložnost, da se predstavijo javnosti.



ČEŠKA REPUBLIKA / Praga

Vsakoletno praznovanje dneva Evrope je sovpadalo z deseto obletnico vstopa Češke republike v Evropsko unijo. Cilj dogodkov, ki so potekali po vsej državi, je bilo spodbuditi razprave o koristih, izkušnjah in prihodnji usmeritvi Češke republike v EU. Dogodki so se začeli s konferenco z naslovom „Češka republika in Evropa skozi oči druga druge“, ki je potekala pod okriljem predsednika Miloša Zemana. 29. in 30. aprila 2014 je potekal festival na prostem, namenjen javnosti, na katerem so se zvrstili glasbeni nastopi, na enem od rečnih otokov v Pragi pa so na stojnicah ponujali informacije o evropskih vprašanjih in kvize. Na predvečer obletnice vstopa je Petriński stolp zažarel v barvah EU, praško nebo pa je razsvetlil ognjemet.

▶REGIOSTARS 2014

NAGRADE ZA REGIONALNE PROJEKTE, KI OBRAVNAVAJO KLJUČNA VPRAŠANJA, S KATERIMI SE SOOČA EVROPA

NAGRAJENCI
ZA LETO
2014

Na podelitvi nagrad RegioStars 2014, ki je potekala 31. marca 2014 v Bruslju, sta komisar za regionalno politiko Johannes Hahn in nekdanji predsednik Odbora regij razglasila zmagovalce prestižne nagrade RegioStars 2014, ki se podeljuje za najbolj obetavne in inovativne regionalne projekte v Evropi.

Nagrade za leto 2014 so razdeljene na štiri kategorije, ki odražajo ključna vprašanja, s katerimi se danes srečuje Evropa: ustvarjanje rasti in delovnih mest, odpravljanje brezposelnosti mladih, spodbujanje zelenega gospodarstva in trajnostni promet v mestih.

Žirija je v okviru sedmega izbora nagrajencev RegioStars v ožji izbor izmed 80 projektov uvrstila 19 finalistov na podlagi štirih meril: inovativnost, vpliv, trajnost in partnerstvo. Ti projekti so bili predstavljeni oktobra 2013 na enajstem letnem evropskem tednu regij in mest z naslovom OPEN DAYS 2013, kjer so bili izbrani tudi dobitniki nagrade.

Letošnja prireditev je potekala v odločilnem trenutku, saj so države članice pripravljale končno različico svojih strateških naložbenih načrtov, t. i. „sporazumov o partnerstvu“, o porabi sredstev iz strukturnih in investicijskih skladov EU v naslednjih sedmih letih.





**PAMETNA RAST
ART ON CHAIRS –
NORTE,
PORTUGALSKA
SPODBUJANJE RASTI
Z INOVATIVNIM
OBLIKOVANJEM**

Ta projekt ustvarjalnega oblikovanja je dal nov zagon že

uvečavljenemu pohištvenemu sektorju portugalskega regionalnega gospodarstva. Pohištvena industrija je že leta ena od najpomembnejših gospodarskih dejavnosti v mestu Paredes na severu Portugalske, saj tam obratuje največ tovarn stolov v Evropi, ki predstavljajo 65% nacionalne proizvodnje pohištva. Čeprav je bila nekoč ta industrija izredno produktivna, jo zdaj dojemajo kot zastarelo in starokopitno. Projekt „Art on chairs“ je bil zasnovan z namenom, da se izkoristi strokovno znanje o proizvodnji pohištva v regiji in spodbudi ustvarjalnost v tem sektorju. Projekt se je zaključil z mednarodno razstavo, ki je potekala v Paredesu leta 2012 in je bila ena največjih svetovnih dogodkov na temo stolov, umetnosti in oblikovanja.

▶Več o tem: www.artonchairs.com/pt/index

**TRAJNOSTNA RAST
BEACON –
WEST WALES
AND THE VALLEYS,
ZDRUŽENO
KRALJESTVO
ZADOVOLJEVANJE POTREB
VSE ŠTEVILČNEJŠEGA
PREBIVALSTVA**



Zaradi povečanja števila prebivalstva in čedalje večje grožnje podnebnih sprememb se bo močno povečalo povpraševanje po naravnih virih planeta. BEACON je pobuda, ki gradi celostne „zelene dobavne verige“ za razvoj novih načinov proizvodnje funkcionalnih in poceni proizvodov z uporabo biomase namesto nafte. Projekt BACON se osredotoča na biorafiniranje: postopek, pri katerem se iz poljščin, ki niso namenjene prehrani, na enak način kot v rafinerijah surove nafte ustvarja biomasa in se nato uporabi pri proizvodnji različnih osnovnih proizvodov. Biorafiniranje je bistvenega pomena za rastoče biogospodarstvo EU. V okviru projekta BEACON se je oblikovala mreža strokovnega znanja s središčema na Univerzi v Aberystwythu v Bangorju in v Swanseaju v Walesu, Združeno kraljestvo. Prek te mreže projekt ustvarja nova delovna mesta na waleškem podeželju ter spodbuja vhodne naložbe in waleško znanstveno odličnost na svetovni ravni. Projekt BEACON je številnim podjetjem v različnih sektorjih pomagal proizvesti inovativne proizvode. Sodelovanje s podjetjem Aber Instruments v Aberystwythu je na primer temu waleškemu podjetju za merjenje biomase prineslo prvo naročilo za biomasne sonde.

▶Več o tem: beaconwales.org/en/

**VKLJUČUJOČA RAST
FIFTEEN CORNWALL
– CORNWALL IN
OTOKI SCILLY,
ZDRUŽENO
KRALJESTVO
NOV ZAGON V KUHINJI**

Navdušenje nad kuhanjem spreminja življenja mladih

v enem najrevnejših delov Anglije. Po zgledu slavnega kuharja Jamieja Oliverja je restavracija Fifteen Cornwall socialno podjetje, ki prikrajšanim brezposelnim, starim od 16 do 24 let, ponuja priložnost, da se usposobijo za kuharje. V okviru tega inovativnega projekta se je usposabljal skoraj 130 mladih, med katerimi se številni srečujejo z velikimi izzivi, kot so kazenske evidence, odvisnost, duševne bolezni ali invalidnost. 89 udeležencev je uspešno končalo usposabljanje za kuharje, več kot 90% jih je še vedno zaposlenih. Projekt vsako leto nameni približno 1,2 milijona EUR za lokalno gospodarstvo ter tako ustvarja nova delovna mesta v turističnem sektorju, ki je ključnega pomena za regijo.

▶Več o tem: www.fifteencornwall.co.uk/



**CITYSTAR
TROLEJBUSNO
OMREŽJE MESTA
GDYNIA – GDYNIA,
POLJSKA
ZELENI TROLEJBUSI
ZAGOTAVLJAJO BOLJŠO
KAKOVOST ŽIVLJENJA
V MESTU**

Namen projekta je bil povečati konkurenčnost okolju prijaznega mestnega prevoza in izboljšati kakovost storitve. Vključeval je obsežno posodobitev omrežja trolejbusov in infrastrukture v mestu Gdynia, s čimer se je povečalo število potnikov in skrajšal čas potovanja. Kupljenih je bilo 28 novih trolejbusov z nizkim podom, s čimer se je povečalo število sodobnih, okolju prijaznih in dostopnih trolejbusov. S projektom se je izboljšala podoba mestnega prevoza v mestu Gdynia, zaradi česar se je povečalo število potnikov ter zagotovile neposredne koristi prebivalcem in lokalnemu gospodarstvu.

▶Več o tem: www.pktgdynia.pl/?lang=en

▶VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/regiostars/regiostars_en.cfm



▶ ODBOR REGIJ 20 LET PO USTANOVITVI

GLAS REGIJ IN MEST

Odbor regij je bil ustanovljen leta 1994. Letošnje leto je priložnost za pregled zadnjih 20 let njegovega vse večjega vpliva v evropskem prostoru v vlogi „glasu regij in mest v EU“.

V zadnjih 20 letih se je Odbor regij razvil v proaktivno skupščino, ki ima pomembno in konstruktivno vlogo pri oblikovanju in razvoju politik EU, povezanih z regijami. Vedno močnejši status in vpliv Odbora se kažeta v njegovem prispevku k novim predpisom o kohezijski politiki za obdobje 2014-2020, pri čemer se je uspešno zavzemal za spremembe in prispeval k njihovi izvedbi, da bi se čim bolj zadostilo potrebam evropskih regij in mest.

Zavzemanje za regionalna stališča

Odbor regij se že dvajset let neutrudno zavzema za čim bolj regionalen pristop, s katerim bi se Evropo približalo državljanom. Prizadeva si za Evropo, ki več pozornosti namenja načelu subsidiarnosti in posebnim značilnostim regij.

COTER – Komisija za politiko teritorialne kohezije

Delo Odbora regij poteka v šestih komisijah, ki so odgovorne za podporo pri pripravi mnenj o zakonodajnih predlogih Evropske komisije. Zakonodajne predloge o regionalni politiki, ki jih pripravi Komisija, obravnava komisija za politiko teritorialne kohezije (COTER). Komisija COTER je pristojna za gospodarsko, socialno in teritorialno kohezijo, evropske strukturne in investicijske sklade, prostorsko načrtovanje, mestno politiko, stanovanja, prevoz in vseevropska prometna omrežja, teritorialno sodelovanje (vključno z EZTS) ter makroregije.

Komisija COTER močno podpira kohezijsko politiko in je močan zaveznik odbora REGI Evropskega parlamenta. Vpliv COTER na prenovljeno kohezijsko politiko za obdobje 2014-2020 je predstavljen na strani 27.

▶ VEČ O TEM

<http://cor.europa.eu/sl/activities/commissions/coter/Pages/coter.aspx>



▶ 20 LET RASTI: ČASOVNICA ODBORA REGIJ

1992-2000 Posvetovalna faza

Čeprav je prvo plenarno zasedanje potekalo leta 1994, je bil Odbor regij uradno ustanovljen leta 1992 z Maastrichtsko pogodbo, njegovi temelji pa segajo še dlje v preteklost, v leto 1960, ko je Evropska parlamentarna skupščina (predhodnica Evropskega parlamenta) predlagala ustanovitev posvetovalnega odbora o regionalnih gospodarstvih.

Toda ideja o svetovalnem organu, ki bi ga sestavljali predstavniki regionalnih in lokalnih organov, se je zares začela uresničevati šele z Enotnim evropskim aktom iz leta 1986. Enotni evropski akt je priznal pomembno vlogo regionalnega razvoja pri doseganju popolnoma delujočega enotnega trga ter poudaril močno povezavo med gospodarsko in socialno kohezijo.

Evropska komisija je junija 1988 ustanovila Posvetovalni svet za regionalne in lokalne ravni države ter s tem uvedla nov način posvetovanja z organi na vmesnih ravneh države.

Leta 1991 so se voditelji držav in vlad EU (Evropski svet v Maastrichtu) dogovorili, da ustanovijo Odbor regij, ki ima dvojno vlogo: zagotavljanje pomoči pri oblikovanju evropske zakonodaje ter delovanje kot neposredna povezava med Brusljem in evropskimi državljani.

2001-2005 Utrditev Odbora regij

V drugi fazi je Odbor regij poskušal okrepiti sodelovanje lokalnih in regionalnih organov v evropskem procesu odločanja. Dejavno je sodeloval pri delu Konvencije za prihodnost Evrope (2001-2004), ki je priznala ključno vlogo Odbora pri zastopanju regij ter spremljanju in izvajanju načela subsidiarnosti.

Odbor regij ni bil več omejen na izražanje svojega mnenja o pobudah Komisije po njihovem sprejetju, ampak je lahko sodeloval na začetku postopka ter ocenil teritorialni učinek predlaganih ukrepov in izpostavil možnosti.

Odbor je tudi prevzel pobude za vzpostavitev strukturiranega dialoga z vsemi lokalnimi in regionalnimi organi ter

ODBOR REGIJ NA KRATKO

Naloga Odbora regij je predstavljati lokalna in regionalna mnenja o zakonodaji EU s pomočjo evropskih lokalnih izkušenj. To opravlja tako, da izdaja poročila („mnenja“) o predlogih Evropske komisije. Odbor regij lahko prav tako oblikuje mnenja na lastno pobudo, kar mu omogoča, da uvršča vprašanja na dnevni red EU.

Odbor regij ima 353 članov, ki so regionalno in lokalno izvoljeni predstavniki iz 28 držav članic. Člani so organizirani po nacionalnih delegacijah, kar odraža politično, zemljepisno in regionalno/lokalno ravnovesje vsake države članice v EU.

Odbor regij ima tudi pomembno vlogo pri razširjanju in izmenjavi dobrih praks zaradi svojih platform in mrež.

Od 1. julija 2014 je njegov predsednik Michel Lebrun (BE/EPP), ki je zamenjal Ramóna Luisa Valcárcela Sisa, potem ko je bil izvoljen za poslanca EP. Jiří Buriánek je bil imenovan za novega generalnega sekretarja Odbora regij in bo položaj zasedel pozneje tega leta. Daniel Janssens je začasní generalni sekretar od 1. aprila 2014.

EUROPEAN UNION



Committee of the Regions





▶ Nekdanji predsednik Evropske komisije Jacques Delors (na sredini) z nekdanjim predsednikom Odbora regij (z leve) sirom Albertom Borom, Petrom Straubom, Josom Chabertom in Manfredom Dammeyerjem ob 10. obletnici Odbora regij.

njihovimi združenji. Ti dogodki so vključevali konference, seminarje in razstave, ki se jih je udeležilo več deset regionalnih in lokalnih partnerjev, leta 2003 pa je odprl prve DNEVE ODPRTIH VRAT evropskega tedna regij in mest, ki je zdaj ključno srečanje lokalnih in regionalnih zainteresiranih strani v Bruslju, organizirano v sodelovanju z GD za regionalno in mestno politiko.

V tem obdobju sta močnejša politična vloga Odbora v zakonodajnem postopku in njegov proaktiven pristop h komunikaciji omogočila, da je prevzel vlogo spodbujanja regionalne in lokalne prisotnosti pri evropski zakonodaji.

2006 DO DANES

Odbor regij kot politična skupnost

V tej tretji fazi svojega obstoja je Odbor regij postal zagovornik vključenosti teritorialnih akterjev v evropskem procesu odločanja.

Od leta 2006 je Odbor regij vzpostavil številna omrežja za razvoj in strukturiranje mrežnega povezovanja regionalnih in lokalnih akterjev ter za izboljšanje dela svojih komisij z zagotavljanjem dodatnih informacij in podatkov. Trenutno je vzpostavljenih pet omrežij: platforma za spremljanje strategije Evropa 2020, mreža za nadzor subsidiarnosti, platforma evropskih združenj za teritorialno sodelovanje; „ATLAS“, portal lokalnih in regionalnih organov EU pri razvojnem sodelovanju; Evro-sredozemska skupščina lokalnih in regionalnih oblasti (ARLEM) in Konferenca regionalnih in lokalnih oblasti za vzhodno partnerstvo (CORLEAP).

Ta omrežja regijam in mestom omogočajo, da Evropsko komisijo opozorijo na posebne težave in ji sporočijo svoja pričakovanja. Odboru regij pa omogočajo, da svetovalnim institucijam zagotavlja uporabne informacije, s katerimi lažje ocenijo vpliv predlagane zakonodaje.

„Evropejci si želijo Evropo, ki bi bolj upoštevala njihove vsakdanje življenjske razmere, ter od svojih izvoljenih lokalnih in regionalnih predstavnikov zahtevajo, da ščitijo njihove interese na evropski ravni ter so še bolj tesno vključeni v evropski proces odločanja.“

MAREK WOZNIAK (PL/PPE) – VODJA KOMISIJE ZA POLITIKO OZEMELJSKE KOHEZIJE (COTER)

Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe decembra leta 2009 se je povečal obseg tem, uvedeno pa je bilo tudi obvezno posvetovanje Komisije z regijami in mesti na mnogih področjih politike pred sprejetjem zakonodaje.

Tesnejše sodelovanje v prihodnosti

Leta 2014 je Odbor regij skupaj z Evropskim ekonomsko socialnim odborom (EESO) podpisal sporazum o sodelovanju z Evropskim parlamentom, da bi okreplil svojo vlogo v zakonodajnem procesu. V tem okviru bo Odbor regij Parlamentu sistematično zagotavljal ocene učinka na evropsko zakonodajo. Ta novi postopek je priložnost za povečanje vpliva poročevalcev Odbora regij na rezultat sestankov Sveta, Komisije in Parlamenta na področjih politike, na katerih imajo izkušnje.

▷ GLAVNI DOSEŽKI ODBORA REGIJ PRI IZVAJANJU PRENOVLJENE KOHEZIJSKE POLITIKE

Kohezijska politika je v središču pozornosti lokalnih in regionalnih organov po vsej Evropi. Zato je Odbor regij svoje mnenje o prihodnosti kohezijske politike po letu 2013 izrazil v več mnenjih, ki jih je sprejel v zadnjih štirih letih, kot so prehodna mnenja na zahtevo Komisije, mnenje o petem kohezijskem poročilu, mnenja o uredbah posameznih strukturnih skladov in nazadnje še sklep o celotnem svežnju. Odbor regij je s tesnimi stiki, ki jih njegovi poročevalci vzdržujejo s pogajalskimi skupinami Evropskega parlamenta in Sveta, uspel znatno prispevati k razpravam o prihodnosti kohezijske politike in s tem zagotoviti, da se interesi evropskih in regionalnih organov dejansko upoštevajo. Posledično sta oba sozakonodajalca v končni različici zakonodajnega svežnja upoštevala več ključnih priporočil Odbora regij glede politike.

Pozitiven prispevek

- ▶ Večja prilagodljivost pri tematski osredotočenosti in pogostejša uporaba finančnih instrumentov

Odbor regij je zahteval večjo prilagodljivost pri tematski osredotočenosti različnih skladov na prednostne naloge Evrope 2020 v primerjavi z začetnimi zahtevami Komisije. To je bila tudi zahteva Evropskega parlamenta in Sveta, zato je bila upoštevana. Možnosti uporabe finančnih instrumentov so bile razširjene na vse tematske prednostne naloge in vse sklade, kar bi moralo zagotoviti nove možnosti za javno-zasebna partnerstva pri financiranju projektov EU.

- ▶ Okrepljene teritorialne in mestne razsežnosti

S podporo Odbora regij se je občutno okrepila celostna teritorialna razsežnost kohezijske politike. Uvedenih je bilo nekaj pomembnih novih orodij, kot so razširitev lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, na vse sklade, celostne teritorialne naložbe, skupni načrti ukrepanja, teritorialna zaveznitva (za ESS) in programi, financirani iz več skladov.

- ▶ Nova kategorija „regij v prehodu“

Na zahtevo Odbora regij je bila oblikovana nova kategorija „regij v prehodu“, ki bo omogočila prilagajanje podpore EU različnim ravnam razvoja.

- ▶ Partnerstvo in upravljanje na več ravneh se upoštevata kot ključni načeli

Poleg tega, da je bilo načelo upravljanja na več ravneh prvič izrecno vključeno v uredbo o skupnih določbah skupaj z načelom partnerstva, je bila podpora Odbora regij ključna pri prepričevanju Evropskega parlamenta in Sveta, da morajo imeti lokalni in regionalni organi vodilno vlogo v partnerstvu, in ne kot v obdobju 2007-2013, ko je bila njihova vloga izenačena z vlogo socialnih partnerjev in nevladnih organizacij.

Sporni ukrepi

- ▶ Rezerva za uspešnost

Odbor regij in Evropski parlament sta nasprotovala uvedbi rezerve za uspešnost, strinjala pa sta se z okvirom za merjenje uspešnosti črpanja sredstev EU. Odbor regij se je zlasti bal, da bi lahko taka rezerva dejavno spodbujala regije k sprejetju neambicioznih ciljev pri določanju mejnikov, da bi bile nagrajene za njihovo doseganje.

- ▶ Makroekonomska pogojenost

Zaradi pravičnosti in učinkovitosti naložb je Odbor regij vedno nasprotoval prekinitvi ali preklicu obveznosti in plačil v primeru neupoštevanja makroekonomskih priporočil Komisije s strani nacionalnih vlad. Končni rezultat pogajanj omogoča spremembe dogovorov o partnerstvu in operativnih programov, ki temeljijo na makroekonomskih priporočilih v okviru prvega sklopa (kot dogovorjeno z Odborom regij), vendar pa v okviru drugega sklopa uvaja možnost prekinitve obveznosti in plačil, če države članice v nasprotju z mnenjem Odbora regij ne upoštevajo makroekonomskih priporočil EU.

▶ VEČ O TEM
<http://cor.europa.eu>

► Z VAŠIMI BESEDAMI

STALIŠČA ZAINTERESIRANIH STRANI GLEDE KOHEZIJSKE POLITIKE 2014-2020

Panorama vas poziva, da pošljete svoje prispevke!

„Z vašimi besedami“ je oddelek revije *Panorama*, kjer lahko zainteresirane strani na lokalni, regionalni in evropski ravni izrazijo svoje mnenje o prenovljeni kohezijski politiki, evropskih strukturnih in investicijskih skladih (ESI) ter delovanju evropske regionalne politike. *Panorama* vas vabi, da pošljete prispevke v svojem jeziku, morda jih bomo vključili v prihodnje izdaje.

Pišite na regio-panorama@ec.europa.eu in obvestili vas bomo o rokih in smernicah za prispevke.



► MINISTRSTVO ZA REGIONALNI RAZVOJ, ČEŠKA ČEŠKI SPORAZUM O PARTNERSTVU: TRDNA STRATEGIJA ZA PRIHODNJA LETA

Na Češkem je kohezijska politika v obdobju 2007-2013 prispevala k odprtju 82 000 novih delovnih mest in 200 inovativnih podjetij. Novo obdobje 2014-2020 je ponovna priložnost za uporabo sredstev EU, ki vključuje veliko priložnosti, a tudi izzive na področju učinkovitosti, zmogljivosti in preglednosti. Med pripravami smo uporabili izkušnje, tako dobre kot slabe, ki smo jih pridobili v zadnjih desetih letih, in v skladu z njimi prilagodili izvedbena pravila. V sodelovanju s številnimi partnerji smo pripravili trdno strategijo za prihodnja leta.

Rezultat je pogodba o partnerstvu, ki določa prednostno financiranje razvoja gospodarstva, ki temelji na znanju, podpore raziskavam, razvoja, izobraževanja, infrastrukture in trajnostnega okolja. Menim, da bo skrbna priprava vodila do nemotene uveljavitve in zmanjšala razlike v družbenogospodarskem razvoju ne le na Češkem, ampak po vsej EU, ter povečala konkurenčnost in izboljšala enotni trg. Če nam uspe doseči dobre rezultate, to politiko čaka lepa prihodnost.

DANIEL BRAUN – Prvi namestnik ministra, Nacionalni organ za usklajevanje



MINISTRY
OF REGIONAL
DEVELOPMENT CZ

► REGIJA GLAVNEGA MESTA BRUSELJ, BELGIJA

OSREDOTOČENOST NA RAZVOJ MEST JE PRILOŽNOST ZA BRUSELJ

Regija glavnega mesta Bruselj, ki se nahaja v središču EU, je močno vključena v doseganje ciljev kohezijske politike. Kot del Belgijske zvezne države je regija sodelovala pri oblikovanju politike za obdobje 2014-2020 z izpostavljanjem ključne vloge evropskih mest pri ustvarjanju delovnih mest in rasti. Mesta imajo vlogo katalizatorjev priložnosti in izzivov ter se ponašajo z večjo koncentracijo obih, zato so popolna preskusna območja za uspeh kohezijske politike.

Bruselj je navdušen tako nad premikom politike k mestnim zadevam kot dejstvom, da bodo zdaj upoštevani regionalni družbenoekonomski dejavniki, kot sta brezposelnost in izobraževanje, in ne le eno samo merilo, tj. regionalni GDP, ki je samo po sebi zelo ozko merilo. Bruseljska regija je bogata z vidika ustvarjanja bogastva (BDP), a revna z vidika prebivalstva (dohodki), pri čemer bo lahko zdaj skoraj podvojila svojo zavezo za reševanje izzivov, ki jih predstavlja gospodarska, družbena in okoljska polarizacija. Pri tem bo sodelovala pri uresničevanju ciljev strategije Evropa 2020 v regiji v korist njenih prebivalcev in poslovnih skupnosti.

VALENTIN GRAAS – Ataše, regija glavnega mesta Bruselj



▶ GLOBALNI SKLAD ZA RAZVOJ MEST (FMDV)

POENOSTAVLJEN IN UČINKOVIT NAČIN FINANCIRANJA, NUJEN ZA USPEH KOHEZIJSKE POLITIKE

FMDV (Global Fund for Cities Development) je mednarodna mreža mest, ki je specializirana za zagotavljanje možnosti financiranja za mestni in lokalni gospodarski razvoj.

Čeprav program za obdobje 2014-2020 vsebuje veliko pozitivnih sprememb, ga bo precej lokalnih organov na operativni ravni še vedno težko izvajalo, saj imajo pogosto težave pri pripravi in oddaji projektov (na primer iskanje ustreznega lastnega tehničnega znanja ali zagotavljanje potrebnega skupnega financiranja). To pomeni, da je cilj odprave regionalnih in pod-regionalnih neenakosti mogoče doseči le, če bodo sprejeti naslednji ukrepi:

- ▶ ustvarjanje boljših povezav in usklajevanja med skladi na različnih geografskih ravneh organov oblasti;
- ▶ poenostavitev procesov skupaj s programom za povečanje zmogljivosti pri upravljanju sredstev EU;
- ▶ razvoj učinkovitega, trajnostnega procesa pridobivanja sredstev iz mešanih virov: javnega sektorja (EU, nacionalnega in lokalnega), splošnega javnega in zasebnega sektorja.

Da bi čim bolj izkoristili evropske sheme financiranja in spodbujali najboljše prakse, ki jih je mogoče deliti, sta nujna tudi oblikovanje omrežij in izmenjava izkušenj. To sta temeljna cilja programa *Resolutions to Fund Cities* (namere o financiranju mest), ki jih koordinira FMDV po svetu in znotraj Evrope.

JEAN-FRANÇOIS HABEAU – Namestnik izvršnega direktorja, FMDV



▶ EURO CITIES

NOVI SKLADI ESI KREPIJO VLOGO MEST

Nova pravila o regionalnih naložbah za obdobje 2014-2020 priznavajo potrebo po naložbah v urbano Evropo in v načrtovanje vključujejo mesta. Zavezujoča pravila o sporazumih o partnerstvu podpirajo sodelovanje mest pri načrtovanju in izvajanju skladov. S tem je priznana potreba po vključenosti mest, ki so glavni dejavnik gospodarske rasti in ustvarjanja delovnih mest, v odločanje o naložbah evropskih skladov. Mestni voditelji vedo, katere naložbe so potrebne v praksi. Države članice, ki ne izkoristijo tega znanja, škodijo same sebi.

Celostnemu trajnostnemu razvoju mest je treba nameniti najmanj pet odstotkov sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). To je seveda premalo glede na izzive, s katerimi se srečujejo mesta, je pa minimum, ki bo pokazal vrednost celostnih, območno usmerjenih ukrepov. Nova orodja spodbujajo tudi hkratno uporabo Evropskega socialnega sklada in ESRR, kar načeloma prispeva k združevanju ukrepov na področju obnove mest in trga dela. Za novi program za inovativne ukrepe na mestnih območjih je namenjenih 330 milijonov EUR za obdobje sedmih let. Kljub skromnemu znesku je to simbolni znak prizadevanja Komisije, da bo mestom pomagala najti nove rešitve za zapletene urbane izzive.

VANDA KNOWLES – Direktorica za politiko

▶ PROGRAM ZA REGIJO BALTSKEGA MORJA

NOV PROGRAM ZA REGIJO BALTSKEGA MORJA JE PRIPRAVLJEN ZA IZVAJANJE

Regija Baltskega morja ima edinstveno tradicijo regionalnega sodelovanja na različnih ravneh in pri različnih temah. Leta 2009 je bila sprejeta makro-regionalna strategija EU za regijo Baltskega morja, da bi se dodatno okrepilo sodelovanje pri skupnih prednostnih nalogah. To je odlično izhodišče za program transnacionalnega sodelovanja regije za obdobje 2014-2020. Ob tem pa je pomenilo tudi intenzivna prizadevanja med načrtovanjem programov za povezovanje med različnimi cilji, interesi in pričakovanji brez izgube tematske osredotočenosti – ključnega načela kohezijske politike v obdobju 2014-2020.

Predstavniki enajstih sodelujočih držav članic EU in držav, ki niso članice EU, so v več kot dveh letih dosegli skupne dogovore o obsegu prihodnjega programa, ki bo kmalu predložen Komisiji EU. Zdaj se veselimo številnih novih in zanimivih projektov, ki bodo regiji Baltskega morja pomagali izboljšati institucionalne zmogljivosti za spodbujitev inovacij, ohranjanje naravnih virov in izboljšanje dostopnosti. Strategija EU bo prejela tudi posebno podporo za zagon novih projektov in prizadevanja za usklajevanje. Da bi se lahko nov program začel izvajati do konca leta 2014, bo treba razviti še veliko praktičnih ureditev in doseči dogovor o njih – vedno na „tanki črti“ med poenostavitvijo postopkov za vlagatelje in projekte ter istočasnim zagotavljanjem finančne odgovornosti programa.

RONALD LIESKE – *Vodja ekipe, enota za upravljanje programa in komunikacije*



▶ PODKARPATSKO VOJVODSTVO, POLJSKA

SPREMEMBA PRISTOPA H KOHEZIJSKI POLITIKI

Pozdravljam priložnost za nadaljnje izkoriščanje gospodarskega in družbenega potenciala Podkarpatske regije z uporabo sredstev EU. Zaradi reform kohezijske politike bi morali imeti investicijski projekti večji vpliv na razvoj zadevnih regij in mest. To bo imelo zelo pozitivne posledice, če upoštevamo težave, s katerimi se danes srečuje EU. Prizadevanja za podporo inovativnemu in konkurenčnemu gospodarstvu ter doseganje pravične razporeditve rasti v vseh regijah omogočajo doseganje učinkovitosti pri zmanjševanju gospodarskih in družbenih razlik, ki so tako zelo razširjene.

Glede na dosedanje izkušnje smo prepričani, da so programi, ki se izvajajo v okviru kohezijske politike, prispevali k razvoju Podkarpatskega vojvodstva, med drugim zaradi učinkovitega in dobro načrtovanega postopka za njihovo izvedbo, pri katerem je posebna pozornost namenjena osredotočanju na posebna gospodarska področja. Upamo, da bodo sredstva, zagotovljena v okviru nove kohezijske politike, namenjena predvsem ustvarjanju novih delovnih mest, zlasti s podporo za mala in srednje velika podjetja, ter da bo to vodilo do inovativne in konkurenčne rasti v Evropi. Ob tem bi krepitev raziskav in poudarjanje tehnološkega razvoja z naložbami v izobraževanje v povezavi z inovativnim podjetništvom moralo privedi do zmanjšanja brezposelnosti, socialne izključenosti in revščine.

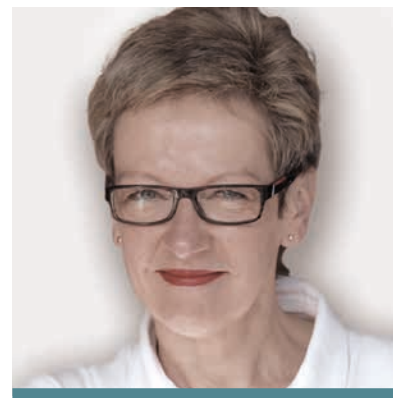
WŁADYSŁAW ORTYL – *Maršal*

▶REFERENČNI OKVIR ZA EVROPSKA TRAJNOSTNA MESTA (RFSC) REŠEVANJE IZZIVOV V ZVEZI Z RAZVOJEM MEST

Celosten trajnostni razvoj je ključni vidik kohezijske politike v novem programskem obdobju. Namenjen je krepitvi gospodarske, socialne in teritorialne kohezije z zmanjševanjem razlik v EU. Evropska mesta imajo ključno vlogo v tem okviru, saj predstavljajo središče gospodarske dejavnosti, inovacij in zaposlovanja. Vendar pa se srečujejo s številnimi izzivi: brezposelnost in revščina, staranje prebivalstva, migracije, okoljske, podnebne in energetske težave, transport in preobremenjenost itd. Reševanje teh izzivov zahteva celostne rešitve, ki izravnavajo gospodarske, socialne in okoljske vidike, ki so prilagojeni lokalnim potrebam.

RFSC ponuja praktično podporo vsem evropskim lokalnim organom pri oblikovanju in izboljšanju celostnih rešitev v mestih. Trenutno ga uporablja skoraj sto evropskih mest, razvit pa je bil kot skupna pobuda držav članic, Evropske komisije ter Sveta evropskih občin in regij (CEMR), da bi se skupnosti mest, ki se želijo učiti iz izkušenj drugih mest, zagotovil skupni prostor za stike ob upoštevanju raznolikosti lokalnih prednostnih nalog.

ANGELIKA POTH-MÖGELE – Direktorica za politiko, CEMR – članica vodstvene ekipe RFSC



REFERENCE FRAMEWORK FOR EUROPEAN SUSTAINABLE CITIES
A toolkit for the integrated approach



▶REGIJSKI SVET ZA KOHEZIJSKO REGIJO MORAVSKO-ŠLEZIJSKEGA OKRAJA, ČEŠKA

UPANJA IN PRIČAKOVANJA USMERJAJO PRIPRAVE V MORAVSKO-ŠLEZIJSKEM OKRAJU

Ker je kohezijska politika EU usmerjena v naložbe v mestih, ima ostravska aglomeracija, tj. edinstvena regija na Češkem zaradi njene industrijske preteklosti in goste poseljenosti v večjih mestih, možnost, da pridobi sredstva v višini 430 milijonov EUR. Priprave na načrtovanje celostnih teritorialnih naložb v ostravski regiji so močno podprte z upi in pričakovanji lokalnih partnerjev. V investicijskem načrtu so poudarjeni trije ključni elementi: dobra delovna mesta, izobraževanje in prijazno okolje.

Želja po napredku je značilna tudi za projekt, ki se imenuje 20|20 Moravska-Šlezija. Dvajset (doslej) lokalnih prebivalcev z različnimi poklici in področji zanimanja smo prosili, naj nam zaupajo svoje tihe ideje in ambiciozne misli, da bi navdihnili ljudi, ki delujejo na področju regionalnega razvoja, ter da bi skupaj oblikovali prihodnost. Tudi različna mnenja lahko pripeljejo do skupnega cilja. Pridružite se nam na naslovu www.smartregion.eu in delite naše navdušenje tudi vi.

MICHAL SOBEK – Tiskovni predstavnik, Regijski svet Moravsko-šlezjskega okraja



NAJ SE
TE SLIŠI

regio-panorama@ec.europa.eu

▶ IZBOLJŠANJE DOBREGA UPRAVLJANJA EVROPSKIH STRUKTURNIH IN INVESTICIJSKIH SKLADOV

V programskem obdobju 2014-2020 za evropske strukturne in investicijske sklade (ESI) bo boj proti goljufijam in korupciji uvrščen visoko na dnevni red Komisije. Med drugim je Komisija razvila nove smernice in orodja, ki so namenjena krepitvi zmožnosti držav članic za boj proti goljufijam in korupciji v evropskih strukturnih in investicijskih skladih.

V obdobju 2014-2020 bo EU v okviru kohezijske politike zagotovila naložbe v vrednosti 351,8 milijarde EUR. Nujno je treba zagotoviti, da bodo ta sredstva ustrezno porabljena in da bo dosežen največji možni učinek. Novo programsko obdobje zagotavlja dobro priložnost za okrepitev boja proti goljufijam in korupciji, zato je Komisija glede tega zavzela zelo proaktivno stališče.

„Pot naprej pomeni sprejem ničelne tolerance do goljufij in korupcije v evropskih strukturnih in investicijskih skladih. Ključen je pravilen odnos od zgoraj navzdol,“ je izjavil generalni direktor za regionalno in mestno politiko Walter Deffaa.

„Obstoječa tveganja in načine za spoprijemanje z njimi je treba analizirati od samega začetka procesa načrtovanja. Jasno je, da so za boj proti goljufijam in korupciji potrebna skupna prizadevanja vseh partnerjev. Vsi smo skupaj v tej situaciji in skupaj smo odgovorni našim državljanom.“

Sprememba dosedanje prakse

Šteje se, da finančni učinek goljufij in korupcije v strukturnih skladih ni velik. Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) v svojem poročilu iz leta 2012 navaja, da je bilo z goljufijo povezanih 0,42 odstotka strukturnih skladov. Kljub temu, in ob upoštevanju morebitnega tveganja zmanjšanja ugleda, skladi ESI v novem programskem obdobju ne bodo poslovali brez sprememb, saj je bistveno zagotoviti „varno porabo“. Nova uredba o skupnih določbah določa trdnejšo pravno podlago za boj proti goljufijam, kar predstavlja priložnost. Prvič je bila izražena izrecna zahteva za sprejetje učinkovitih in sorazmernih ukrepov za preprečevanje goljufij, ki temeljijo na analizi tveganja, pri čemer se bo njihovo izvajanje tesno spremljalo.

Cilj je vključiti boj proti korupciji in goljufijam v besedila sporazumov o partnerstvu med državami članicami in Komisijo. Naslednji korak bo uresničiti to zavezo s konkretnimi ukrepi v ustreznih operativnih programih.

Novе smernice in orodja

V okviru podpornih ukrepov Komisije je bil pripravljen dokument s smernicami, ki določa postopni pristop k oceni tveganja za goljufije in izbiro ustreznih ukrepov za zmanjšanje tveganja. Državam članicam so na voljo tudi ukrepi tehnične pomoči za financiranje ukrepov, namenjenih povečanju zmožnosti za boj proti goljufijam in korupciji. Na voljo so tudi primeri dobrih praks držav članic, pri čemer je zelo pomembno, da si države svoje izkušnje izmenjajo.

„Vsi bi morali sprejeti politiko ničelne tolerance za zaščito prihodnjih naložb pred morebitnimi zlorabami. Predvsem pa je treba zagotoviti čim večji izkoristek naših naložb, da bodo državljani sami občutili njihove koristi v obliki novih delovnih mest, večje blaginje in boljše kakovosti življenja.“

JOHANNES HAHN – EVROPSKI KOMISAR
ZA REGIONALNO POLITIKO

Razvito je bilo tudi novo programsko orodje ARACHNE (glej besedilo v okvirju), ki bo pomagalo organom upravljanja pri prepoznavanju najbolj tveganih projektov in olajšalo njihovo spremljanje. To je na primer zlasti uporabno za dejavnosti, ki vključujejo javna naročila in najemanje podizvajalcev, kar je za sklade ESI zaskrbljujoče področje.

Pomen preglednosti

Nove uredbe o skladih ESI poudarjajo pomen krepitve dostopnosti in preglednosti informacij o možnostih financiranja in upravičencih projektov. S sprejetjem novih direktiv o javnih naročilih naj bi se povečala preglednost tega zapletenega in tvegane področja.

Civilna družba ima pomembno vlogo pri prizadevanjih za boj proti goljufijam in korupciji. Državlani in nevladne organizacije lahko pomagajo s spremljanjem porabe sredstev, opozarjanjem na primere korupcije ali goljufij ter izvajanjem pritiska na javno upravo. Poleg tega so lahko organizacije civilne družbe odličen vir podatkov ter ozaveščajo javnost o možnih rešitvah in primerih dobrih praks.

Dogodki na temo preprečevanja goljufij in korupcije

V okviru priprav na novo programsko obdobje so bili organizirani dogodki za ozaveščanje v Belgiji, Bolgariji, na Hrvaškem, Češkem, v Italiji, Romuniji in na Slovaškem, da bi



ORODJE ARACHNE ZA PREPREČEVANJE GOLJUFIJ

Komisija je za države članice razvila posebno orodje za oceno tveganja ARACHNE, ki pomaga prepoznati, preprečiti in odkriti tvegane operacije, projekte, upravičence in pogodbe/pogodbenike. Orodje se bo uporabljalo kot uporaben preventivni instrument. Sistem izpostavi sklop kazalnikov tveganja in opozori, kateri so značilni za naravo izdatkov operativnega programa. Osredotoči se na najbolj tvegane projekte in izbrane ključne notranje podatke projekta ob upoštevanju omejenih virov ter števila dejavnosti, ključnih akterjev in sistemov. Neprestano poskuša prepoznati morebitne nezakonitosti na podlagi vnaprej določenih meril tveganja.

predstavili orodja in instrumente, ki so na voljo za boj proti goljufijam in korupciji v skladih ESI.

Ti dogodki so bili organizirani v sodelovanju z generalnimi direktorati Komisije za regionalno in mestno politiko, zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje ter za notranji trg in storitve, skupaj z uradom OLAF in organizacijo Transparency International. Na seminarjih so se zbrali predstavniki organov upravljanja, revizijskih organov in specializiranih organov za boj proti korupciji iz držav članic ter predstavniki nevladnih organizacij.

Na zasedanjih so udeleženci razpravljali o vprašanih na področju goljufij in korupcije ter ukrepih in primerih dobre prakse, ki jih je mogoče sprejeti za zmanjšanje tveganj in prispevanje k vzpostavitvi upravne zmogljivosti za učinkovito upravljanje skladov.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/anti_corruption/index_en.cfm

Skupni stroški:
9 996 000 EUR
Prispevek EU:
8 471 000 EUR

▶ SLOVENIJA

▶ VODILNA VLOGA VESOLJSKEGA ZNANSTVENEGA CENTRA NA PODROČJU TEHNOLOGIJE DALJINSKEGA ZAZNAVANJA

Vesoljski znanstveni center v Sloveniji, ki ga podpira Evropski sklad za regionalni razvoj, ima vodilno vlogo pri uporabi satelitskih podatkov za opazovanje Zemlje.

Slovenski Center odličnosti vesolje, znanost in tehnologije VESOLJE-SI je leta 2010 ustanovil konzorcij akademskih ustanov, visokotehnoloških malih in srednje velikih podjetij, velikih industrijskih podjetij in zavarovalnic. Njegov cilj je izkoristiti najnovejši razvoj pri uporabi tehnologij za majhne satelite in aplikacij za opazovanje Zemlje ter na področju meteorologije in astrofizike. Raziskovalne in razvojne dejavnosti Centra so osredotočene na visokoločljivostno interaktivno daljinsko zaznavanje in misije letenja v formacijah. To so omogočili razvoj na področju mikro in nano satelitskih platform, napredne zemeljske postaje ter prostori za integracijo in preizkušanje satelitov.

Stroškovno učinkovito daljinsko zaznavanje

Napredne tehnologije daljinskega zaznavanja bodo omogočile pogostejše in stroškovno učinkovite aplikacije daljinskega zaznavanja na različnih področjih, kot so ekologija, kmetijstvo, gozdarstvo, kartiranje zemeljske površine, urbanistično projektiranje in pomorstvo, ter spremljanje podnebnih sprememb, uporabe naravnih virov in naravnih nesreč. Center VESOLJE-SI je razvil zelo natančen interaktiven satelit za daljinsko zaznavanje, ki je namenjen pridobivanju večspektralnih slik in videoposnetkov z visoko ločljivostjo v realnem času. Satelit omogoča pridobivanje visokoločljivostnih slik z višine 600 km in je opremljen z dvema optičnima instrumentoma – instrumentom z ozkim vidnim poljem in instrumentom s širokim vidnim poljem, oba pa lahko zajemata visokoločljivostne videoposnetke z ločljivostjo 1 920 x 1 080 slikovnih pik.

Za nadzor in komunikacijo z različnimi sateliti je Center VESOLJE-SI v Sloveniji postavil zemeljsko postajo z možnostjo samodejnega sledenja satelitom, kjer 1,8-metrski antena deluje kot terminal za oddajanje frekvenc UHF in sprejemanje v frekvenčnem pasu S, medtem ko je 5,2-metrski antena namenjena prenosu velike količine satelitskih podatkov v frekvenčnih pasovih S in X.

Aplikacije za daljinsko zaznavanje

Center VESOLJE-SI je razvil celotno in povsem samodejno verigo za obdelavo satelitskih podatkov od zajema satelitskih podatkov do dostave pripravljenih slik in izdelkov na spletnih straneh. Za učinkovito uporabo geolociranih podatkov je bila razvita „Geopedia“, platforma za pridobivanje podatkov iz množic, in tako je bilo v zadnjih nekaj letih zbranih več tisoč naborov podatkov z več milijoni vnosov.

Preizkušanje v dejanskih razmerah

Center VESOLJE-SI je te sisteme preizkusil v različnih dejanskih razmerah, vključno z napredno vizualizacijo visokoločljivostnih napovedi vremena in širjenja onesnaženja v realnem času, hitrimi ocenami škode po poplavih, zaznavanjem invazivnih rastlin, čiščenjem nezakonitih odlagališč ter mnogimi drugimi raziskovalnimi in izobraževalnimi pobudami, ki ozaveščajo javnost o ekoloških in družbenogospodarskih koristih, ki jih je v regiji mogoče doseči z novimi tehnologijami mikro in nano satelitov.

▶ VEČ O TEM
www.space.si/en/

▶EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE

▶**BOLJŠA ORGANIZACIJA
ZA HITREJŠE VLAKE**

Ambiciozen cilj projekta SETA (South East Transport Axis – Južnovzhodna transportna os) je zagotoviti hitrejše in bolj konkurenčne železniške povezave za potnike in tovor iz srednje Evrope do pristanišč severnega Jadrana in do zahodnega Balkana.

To naj bi se doseglo z boljšo organizacijo, učinkovitejšo uporabo obstoječe železniške infrastrukture in majhnimi naložbami ter ne bi vključevalo večjih vlaganj. Za uresničitev tega cilja so v partnerstvo SETA vključeni različni regionalni in nacionalni organi, ki zastopajo večsektorski konzorcij, ki lahko izkoristi obstoječe znanje in spretnosti regij brez dodatnih stroškov. ESRR s programom transnacionalnega sodelovanja za jugovzhodno Evropo podpira enajst partnerjev iz šestih držav med Dunajem/Bratislavo in severnojadranskimi pristanišči Reko, Koprom in italijanskim Tržičem (Monfalcone), ki jih združujeta enaka vizija in strategija.

Skupni stroški:
2835 000 EUR
Prispevek EU:
2410 000 EUR

**Počasneje kot po cesti**

Trenutne transportne storitve vzdolž koridorja SETA se ne morejo primerjati s potovanjem z osebni avtomobili. Obstoječe železniške povezave so izredno počasne, saj na primer pot od Zagreba do Dunaja traja več kot šest ur, kar je več kot dve uri dlje kot z avtom. Izboljšanje kakovosti železniških storitev v regiji je nujno za zagotavljanje privlačne alternative za dnevne migrante in turiste ter za podjetja, ki se trenutno zanašajo na osebne avtomobile ali tovornjake. Na podlagi projekta so bila ugotovljena glavna organizacijska in infrastrukturna ozka grla obstoječega železniškega koridorja, ki prek zahodne Madžarske povezuje Dunaj/Bratislavo s pristanišči v severnem Jadranu. Razvoj primernih rešitev je že v teku.

Prvi mejniki – predstavitveni vlaki

Da bi poudarili učinkovitost razvitih rešitev, so bile poti preizkušene s predstavitvenimi vlaki. Tako je septembra 2012 vlak SETA od Zagreba do Dunaja potoval le pet ur! Prihranek ene ure je bil dosežen, ker so bila odpravljena ugotovljena organizacijska ozka grla. Poleg tega je maja 2013 potniški predstavitveni vlak za pot od italijanskega Tržiča (Monfalcone) do Reke potreboval skoraj dve uri manj od običajnega časa potovanja. Strokovnjaki SETE pa so hkrati s predstavitvenimi vlaki začeli razvijati primerne rešitve za odpravljanje infrastrukturnih ozkih grl.

Majhne naložbe za velike rezultate

Projekt SETA je pokazal, da so izboljšanja mogoča brez zapravljanja velikih vsot denarja. Z uresnitvijo organizacijskih ukrepov in izbranimi manjšimi naložbami v obstoječo infrastrukturo je mogoče ljudem v regijah ob koridorju SETA zagotoviti boljše transportne storitve in hkrati izboljšati kakovost območja za poslovanje.

▶VEČ O TEM

www.seta-project.eu

▶ SPREMLJANJE ETNE

Skupni stroški:

837 800 EUR

Prispevek EU:

498 500 EUR

Razvija se samodejni sistem za spremljanje in napovedovanje širjenja vulkanskega pepela med Sicilijo in Malto v primeru izbruha enega najdejavnejših vulkanov na svetu, tj. Etne v Italiji.

Pepel, izvržen med vulkanskimi izbruhi, ima lahko resne posledice za letalski promet in bližnje okolje. Izbruh lahko poškoduje kontrolne površine letal, povzroči odpoved ključnih navigacijskih in operativnih instrumentov ter celo odpoved motorja.

Etna, ognjenik na italijanskem otoku Sicilija, v zadnjih dveh desetletjih postaja vedno bolj dejavna. Trenutno je najdejavnejši ognjenik v Evropi in celo eden od najdejavnejših ognjenikov na svetu. Med pogostimi izbruhi lahko vulkanski pepel pade na malteške otoke 100 km južno od Sicilije. Da bi zmanjšali vpliv izbruhov Etne na tem območju, je čezmejni projekt Italije in Malte privedel do namestitve samodejnega sistema za zaznavanje na Siciliji in Malti.

Projekt VAMOS SEGURO (Spremljanje in napovedovanje vulkanskega pepela na območju med Sicilijo in Malto ter izmenjava rezultatov za letalsko varnost), ki je bil uveden s finančno podporo ESRR, bo omogočil hiter odziv v nujnih primerih med vulkanskimi izbruhi Etne in močno zmanjšal tveganje zaradi vulkanskega pepela v Sredozemlju.

Opozorila za letalski promet

Sistem bo nadziral območje med Malto in Sicilijo in opozarjal na vulkanske emisije, ki so nevarne za letalski promet na tem območju. Rezultati bodo tudi neposredno na voljo lokalnim skupnostim v srednjem Sredozemlju, saj lahko silikatni delci in plini, ki se sprostijo med vulkanskimi izbruhi, poškodujejo tudi pridelek in ceste.

Projektne partnerji so nacionalni inštitut Istituto Nazionale di Geofisica, observatorij Osservatorio Etneo, ki ga vodi Nacionalni inštitut za astrofiziko, občina Montedoro in katedra za fiziko univerze na Malti. Novi instrumenti so bili nameščeni na Siciliji in v observatoriju univerze na Malti na otokih Malta in Gozo. Instrumenti zbirajo pomembne podatke o eksplozijah in vulkanskih delcih, ki bodo omogočili napovedovanje lokacije in višine oblakov vulkanskega pepela.

Ključni del projekta je pridobivanje podatkov v realnem času, s katerimi je mogoče prepoznati nevarne koncentracije vulkanskega pepela v zraku med Sicilijo in Malto. Sistem za zaznavanje pri merjenju razdalje uporablja laser, tako da analizira odbito svetlobo, hkrati pa lahko natančno oceni višino stolpca in izdela zemljevid oblakov vulkanskega pepela. To omogoča hitro laboratorijsko analizo zbranih podatkov ter dnevno napovedovanje odlaganja in širjenja ognjeniškega materiala. Samodejni sistem vsak dan prenese vremenske napovedi meteoroloških mezomodelov, prikaže zemljevide nevarnosti širjenja in odlaganja vulkanskega pepela za določene primere in rezultate objavlja na spletnem mestu projekta. Ob glavnih izbruhih bodo poslana opozorilna sporočila.

▶ VEČ O TEM

www.ct.ingv.it/vamosseguro

▶ MADŽARSKA

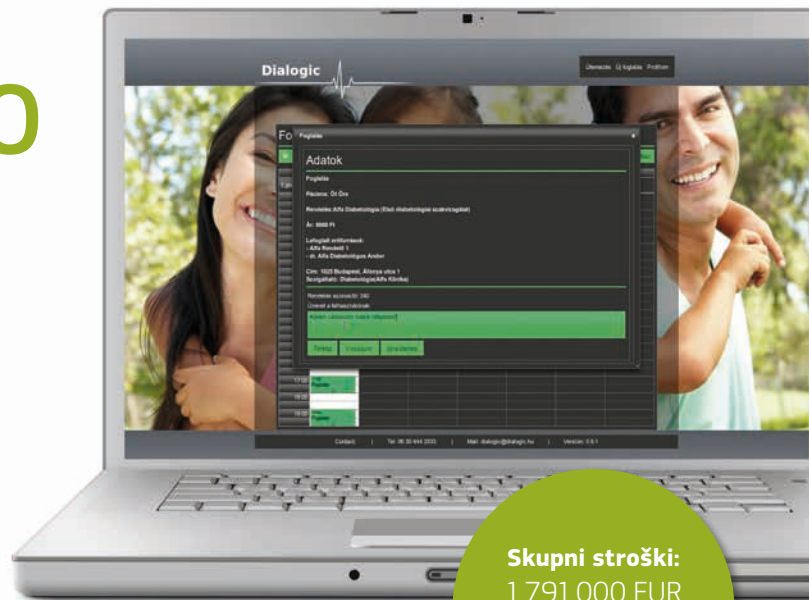
▶ INOVACIJA IZBOLJŠALA ZDRAVSTVENO OSKRBO BOLNIKOV S SLADKORNO BOLEZNIJO

Zasebno madžarsko računalniško podjetje je s finančno pomočjo ESRR razvilo računalniški sistem za izboljšanje zdravstvene oskrbe bolnikov s sladkorno boleznijo.

Podjetje Stratis Management and IT Consulting Services Ltd., ustanovljeno leta 1998 s sedežem v srednjem Podonavju, je razvilo inovativen računalniški sistem za podporo pri odločitvah, ki se imenuje DIALOGIC in je namenjen zasebnim zdravstvenim ustanovam na Madžarskem. DIALOGIC je bil zasnovan za povečanje učinkovitosti zdravljenja sladkorne bolezni (in v prihodnosti tudi drugih bolezni) z boljšim elektronskim upravljanjem zmogljivosti in naročanja pacientov ter zagotavljanjem številnih drugih zdravstvenih storitev za bolnike s sladkorno boleznijo. Pri zasnovi in razvoju sistema za podporo pri odločitvah, ki temelji na matematičnem modelu, je sodelovalo več kot 24 ljudi, vključno z raziskovalci in razvijalci na univerzi Óbuda.

Odpravljanje ozkih grl

Trenutni sistem zdravstvene oskrbe na Madžarskem ne ponuja prilagodljivih storitev za naročanje pacientov. Drugo ozko grlo predstavlja zmogljivost opreme, saj trenutni sistem ne omogoča shranjevanja podatkov v realnem času. Novi sistem ne omogoča le naročanja pacientov, ampak tudi obravnavo celotnega postopka za šest mesecev vnaprej. Program pri naročanju upošteva želje pacientov, termine shrani v koledar in pacientom pošlje obvestilo prek SMS-a ali e-pošte. Če zdravnik ni na voljo za obisk, DIALOGIC obvesti ponudnika zdravstvene storitve in sistem bolnika napoti v drugo bolnišnico, predlaga nov datum ali pošlje prošnjo za zdravnika iz druge bolnišnice.



Skupni stroški:
1 791 000 EUR
Prispevek EU:
1 523 000 EUR

Samotestiranje ravni krvnega sladkorja

Integriran sistem IT, načrtovan v okviru projekta, bo omogočal spremljanje ravni krvnega sladkorja na daljavo. Bolniki si bodo lahko sladkor merili sami in elektronsko pošiljali rezultate. Zato jim za vsako meritev krvnega sladkorja ne bo treba obiskati zdravnika.

Bolniki bodo prejeli redna obvestila o izmerjenih ravneh. Če bolnik ne bo poslal rezultatov, bo sistem vprašal o stanju bolnika. Aplikacija bo upoštevala posebnosti posameznega sistema zdravstvene oskrbe (od načina shranjevanja podatkov do zahtev glede njihove varnosti) s podporo pri odločitvah, naročanjem pacientov in moduli za upravljanje zmogljivosti. Pričakuje se, da bodo bolniki občutili znatno izboljšanje pri predvidljivosti storitev zdravstvene oskrbe in da se bodo čakalne vrste v bolnišnicah skrajšale, saj bodo lahko zdravstvene ustanove bolj uravnoteženo razporedile svoje vire.

▶ VEČ O TEM
www.stratis.hu/eindex.php

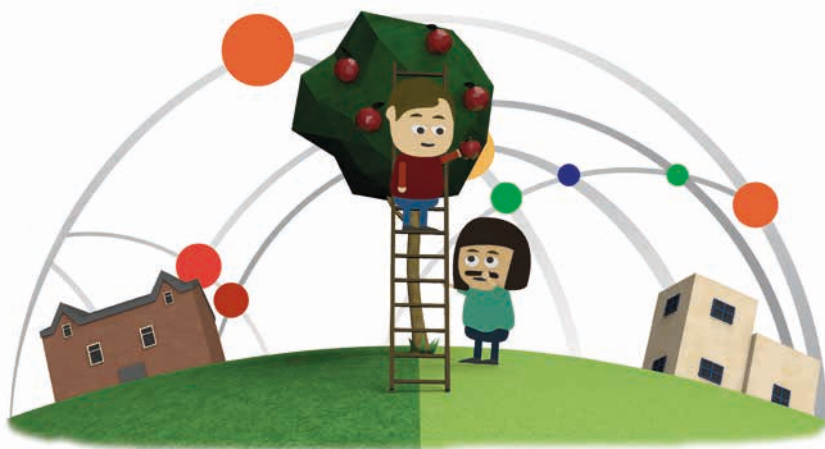
▶ NOVICE

[KRATKE]

▼

TRETJA IZDAJA DNEVA EVROPSKEGA SODELOVANJA: PRIDRUŽI SE TUDI TI!

Lani je kampanja Dneva evropskega sodelovanja dosegla več tisoč državljanov EU, ki so sodelovali na enem od 176 lokalnih dogodkov v 32 različnih državah. Zaradi tako velikega uspeha se bo kampanja ponovila tudi letos. Kampanja je bila koordinirana prek programa INTERACT, podprli pa so jo Evropska komisija, Evropski parlament in Odbor regij. V okviru kampanje so vsi programi sodelovanja povabljeni k sodelovanju pri proslavljanju čezmejnega skupnega dela ljudi.



Prek lokalnih dogodkov bodo programi na zabaven in dostopen način predstavili najboljše rezultate projektov sedanjega programskega obdobja, kar bo omogočilo državljanom, da se tudi sami vključijo v teritorialno sodelovanje.

Letos lahko v EU pričakujemo filmske festivale, različna tekmovanja, glasbene nastope in še veliko več! Glavni dan kampanje bo **21. september 2014**, vendar bodo različni dogodki potekali ves september. Pridružite se Dnevu evropskega sodelovanja, sledite kampanji prek Facebooka, Twitterja ali spletne strani kampanje.

▶ VEČ O TEM
www.ecday.eu



▼

PREDSTAVLJAMO STRIP „PARTNERJI“

Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko je nedavno objavil nov strip z naslovom „Partnerji“, katerega cilj je mlajšemu občinstvu s šestimi zgodbami predstaviti regionalno in mestno politiko. Teme zajemajo raziskave in inovacije, razvoj mest, okolje, podporo malim in srednje velikim podjetjem, socialno vključenost, IKT, sodelovanje med regijami, transport in solidarnost med regijami pri naravnih nesrečah. Te dele življenja ter zgodbe moških in žensk so navdihnili pravi projekti, ki jih financira EU in kažejo prispevek Evropske unije k zmanjševanju razlik med življenjskimi standardi in podporo regijam pri njihovem razvoju.

▶ Strip je na voljo v francoščini, angleščini in nizozemščini, naročiti pa ga je mogoče v knjigarni EU Bookshop: <http://bookshop.europa.eu/sl/partners-pbKNO414052/>

▶ VEČ O TEM
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/bd/bd_euregio_en.pdf

FOTOGRAFSKI NATEČAJ „EVROPA V MOJI REGIJI“ 2014



Letošnje poletje poteka že tretji letni fotografski natečaj „Evropa v moji regiji“, katerega cilj je znova opozoriti na projekte, ki so prejeli finančna sredstva v okviru regionalne politike EU.

Kot prejšnja leta bo natečaj potekal na Facebookovi strani Evropske komisije. Natečaj se je začel 12. junija, prijavitelj pa se je mogoče do poldneva v **ponedeljek, 25. avgusta 2014**. Sto fotografij z največ glasovi in največ petdeset „povabljenih“ (ki ne bodo vključeni v prvo skupino

z največ glasovi) bo ocenjevala žirija treh profesionalnih fotografov in med njimi izbrala tri zmagovalce. Zmagovalci bodo nagrade prejeli oktobra na prireditvi OPEN DAYS 2014 (Dnevi odprtih vrat), in sicer izlet v Bruselj in opremo za digitalni fotoaparater v vrednosti 1 000 EUR.

Ko boste delili svojo prijavo na Facebooku ali Twitterju, jo za večjo prepoznavnost in preprostejšo deljenje označite z uradno oznako natečaja: #EUMyRegion#EUMyRegion

▶ Za navdih si oglejte lanskoletne prijave:
www.flickr.com/photos/euregional/sets/72157635684967356/

▶ VEČ O TEM
www.facebook.com/EuropeanCommission

NOVO VODSTVO SKLADOV ESI V FRANCIJI

V Franciji je bil 2. aprila 2014 ustanovljen nov organ, ki je v celoti odgovoren za politiko regionalnega razvoja.

Generalna komisija za regionalno enakopravnost (*Commissariat général à l'égalité des territoires* – CGET) poroča neposredno predsedniku vlade, njena naloga pa je vzpostaviti in izvajati nacionalno politiko za regionalno enakopravnost ter zagotoviti njeno izvajanje in usklajevanje tudi na medministrski ravni. Natančneje, zagotavlja nasvete in podporo vladi glede politik za premostitev regionalnih neenakosti in razvoja regionalnih zmogljivosti.

CGET deluje kot partner pri pripravi lokalnih socialnih in gospodarskih razvojnih projektov na podlagi različnih pogodb, zlasti pogodb o načrtovanju med državo in regijami ter pogodb z mesti. V sodelovanju z lokalno izvoljenimi voditelji in lokalnimi organi navdihuje, usmerja in podpira upravne vire nacionalne vlade, strokovna omrežja, voditelje združenj, institucionalne partnerje in lokalna omrežja (podeželska, mestna, obalna omrežja, gorska območja itd.). Sodeluje z lokalnimi akterji in jim pomaga, da so njihovi projekti uspešni (z zagotavljanjem izkušenj, regionalnim načrtovanjem, usposabljanjem, zagotavljanjem pomoči pri zagotovitvi sredstev EU itd.).

V programskem obdobju 2014-2020 bo CGET usklajeval izvajanje evropskih strukturnih in investicijskih skladov v Franciji

ter bo odgovoren za spremljanje pogodbe o partnerstvu. CGET bo odgovoren tudi za upravljanje dveh evropskih programov, tj. Europ'Act in Urbact. Poleg tega so bile v korist vlade in vseh drugih zainteresiranih strani okrepljene njegove funkcije opazovanja, spremljanja, ocenjevanja, napovedovanja in vrednotenja, razvil pa bo tudi mednarodno sodelovanje.

CGET je bil ustanovljen z združitvijo treh agencij: Medministrske delegacije za lokalno načrtovanje in regionalno konkurenčnost (*Délégation interministérielle à l'aménagement du territoire et à l'attractivité régionale* – DATAR), Generalnega sekretariata za mestni in socialni razvoj (*Secrétariat général du comité interministériel des villes* – SGCI) ter Nacionalne agencije za socialno kohezijo in enake možnosti (*Agence pour la cohésion sociale et l'égalité des chances* – Acsé).



cgnet

▶ VEČ O TEM
www.cgnet.gouv.fr/



TRETJI FORUM O NAJBOLJ ODDALJENIH REGIJAH:

DEVET REGIJ V SREDIŠČU EVROPE DANES IN JUTRI

Tretji forum najbolj oddaljenih regij bo potekal **30. septembra in 1. oktobra 2014** v Bruslju.

Letošnje srečanje bo tako kot foruma v letih 2010 in 2012 privabilo več sto udeležencev, vključno s strokovnjaki in predstavniki najbolj oddaljenih regij in vpletenih držav, kot tudi institucij EU, interesnih skupin in zainteresiranih strani.

Izziv v okviru prenovljene kohezijske politike 2014-2020 in dokončanja sporazumov o partnerstvu je zagotoviti, da bo strategija usmerjena k specifičnim potrebam najbolj oddaljenih regij in jim tako omogočiti, da bodo izpolnile svojo vlogo pri doseganju ciljev EU in nadaljevale pot trajnostnega razvoja.

Poslovni partnerji iz celotne EU bodo povabljeni, da najbolj oddaljenim regijam ponudijo platformo za predstavitev svojih edinstvenih prodajnih točk na podlagi strateških osi, razvitih v njihovih načrtih ukrepanja.

Dogodek se bo začel z osrednjimi govori predsednika Evropske komisije Joséja Manuela Barrosa, komisarja EU za

regionalno politiko Johannesha Hahna ter predstavnika regije Guadeloupe in vodje Konference predsednikov najbolj oddaljenih regij Victorina Lurela.

Udeleženci omizja bodo govorili o ključnih težavah, kot so zaposlovanje, družbeni izzivi, sektorji z velikim potencialom za razvoj najbolj oddaljenih regij in njihova regionalna integracija, da bi se čim bolj izkoristili viri, ki so na voljo, in dosegli čim boljši rezultati.

▶ SPREMLJAJTE RAZPRAVE V ŽIVO

Spletni prenos: povezave bodo na voljo na dan dogodka

Twitter: #RUP2014 / @EU_Regional

www.flickr.com/euregional

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/rup2014/index_en.cfm



▶ V RAZPRAVO SE LAHKO VKLJUČITE TUKAJ:

http://ec.europa.eu/eusurvey/runner/pc_eu_urb_agenda

MESTNA RAZSEŽNOST POLITIK EU ZAČETEK SPLETNIH POSVETOVANJ

Evropska komisija je februarja organizirala obsežen forum „CITIES – Mesta prihodnosti: Vlaganje v Evropo“, da bi spodbudila razprave o tem, kako okrepiti mestno razsežnost pri oblikovanju politike EU.

Spletna javna posvetovanja so namenjena razširitvi razprave na vse zainteresirane strani z nadaljnjo pojasnitvijo potrebe po agendi EU za mesta, njenih ciljev in njenega izvajanja. Na podlagi mnenj in predlogov zainteresiranih strani na vseh ravneh bodo zagotovljene pomembne informacije za novo Komisijo in novi Evropski parlament, med drugim v povezavi s prihodnjim razvojem strategije Evropa 2020.

Posvetovanja bodo potekala od **od 22. julija do 26. septembra 2014**.

▶ REFORMA SOLIDARNOSTNEGA SKLADA EU

POENOSTAVITEV
ZAGOTAVLJANJA
POMOČI PRI NESREČAH

▶ Poplave v Avstriji leta 2013.

EU je že desetletje glavni vir podpore ob naravnih nesrečah po vsej Evropi, od poplav do potresov in gozdnih požarov. Komisija je leta 2013 predlagala poenostavitev glavnega podpornega mehanizma, tj. Solidarnostnega sklada EU (EUSF), da bi se povečala njegova odzivnost in poenostavila njegova uporaba. Letos maja je Evropski parlament dal reformnim načrtom zeleno luč.

Solidarnostni sklad EU (EUSF) je od svoje ustanovitve leta 2002 ukrepal pri 56 naravnih nesrečah po vsej Evropi. Te so vključevale potrese, gozdne požare, sušo, neurja in poplave. Triindvajset držav je prejelo sredstva za pomoč pri naravnih nesrečah v višini več kot 3,6 milijarde EUR. EUSF trenutno izvaja načrte za pomoč Hrvaški in Srbiji, da bi si opomogli po hudih poplavah na Balkanu, v okviru drugih podpornih orodij EU pa se zagotavlja pomoč Bosni in Hercegovini.

KLJUČNE SPREMEMBE EUSF

Ključna sprememba v postopku EUSF bo omogočila vnaprejšnje plačilo do deset odstotkov predvidenih sredstev (z izplačilom največ 30 milijonov EUR). To bo samo po sebi zagotovilo hitro pomoč državam članicam, ki jih prizadenejo nesreče in zaprosijo za pomoč EU.

Predlagana zakonodaja poenostavlja obstoječa pravila z združitvijo dveh korakov sporazuma o odobritvi in izvedbi, tako da bo lahko pomoč izplačana hitreje kot doslej. Poleg tega je zdaj jasnejši obseg Solidarnostnega sklada, saj je omejen na naravne nesreče in sušo.

Pojasnjena je tudi upravičenost, zlasti pri regionalnih nesrečah, pri katerih je meja za aktivacijo Sklada določena pri 1,5 odstotka regionalnega BDP. Ta omejitev je bila znižana na 1 odstotek za najbolj oddaljene regije EU.

Sklad pa ne krije škode, ki jo utrpijo posamezniki, podjetja in kmetijstvo, ali izgube prihodkov. S podaljšanjem obdobja izvajanja z 12 na 18 mesecev bodo imele upravičene države na voljo več časa za izvedbo dejavnosti obnove.

Države članice morajo izvajati zakonodajo o preprečevanju tveganja naravnih nesreč. Večkratno kršenje pomembne zakonodaje EU lahko privede do zavrnitve prošnje za pomoč iz EUSF.



„ Za Evropsko unijo je bistveno, da ima vzpostavljen sistem, ki deluje dobro in hitro zagotovi pomoč državljanom, ki jih prizadenejo naravne nesreče. “

JOHANNES HAHN – EVROPSKI KOMISAR
ZA REGIONALNO POLITIKO

► Vojska in državljani, ki poskušajo z vrečami peska zadržati naraščajočo vodo – Sremska Mitrovica, Srbija, maj 2014.

Vnaprejšnja plačila

V primeru naravne nesreče je ključno, da je pomoč čim hitreje tam, kjer jo potrebujejo. S poenostavitvijo postopka za vložitev prošnje za EUSF se bo izboljšala učinkovitost financiranja pomoči.

Dogovorjena je bila vrsta reform (glej besedilo v okvirju), katerih rezultat bi moral biti znatno izboljšanje delovanja Sklada in s tem zagotavljanje, da bodo pomoč dobili tam, kjer jo najbolj potrebujejo, s čimer se bo zmanjšala obremenitev regij. Kar do deset odstotkov sredstev je lahko izplačanih vnaprej.

Komisar za regionalno politiko Johannes Hahn je pojasnil: „Za Evropsko unijo je nujno, da ima uveden sistem, ki deluje dobro in hitro zagotavlja pomoč državljanom, ki jih prizadenejo naravne nesreče.“

Sprejeli smo nova, jasna in preprosta merila, s katerimi države, ki jih prizadenejo nesreče, ne bodo več v dvomih, ali izpolnjujejo pogoje za aktivacijo Sklada. Priprava prošenj in njihovo ocenjevanje bosta preprostejša, zato bo prihranjena veliko časa in sredstev.

Vključili smo določbe za dolgotrajnejše nesreče, kot je suša, upoštevali pa smo tudi posebno ranljivost najbolj oddaljenih regij. Poleg tega smo poenostavili administrativne postopke, kar bo omogočilo hitrejši odziv.“

Kljub temu se splošna načela Sklada niso spremenila, kot tudi ne način njegovega financiranja zunaj običajnega proračuna EU. Najvišji letni proračun EUSF znaša 500 milijonov EUR (v cenah iz leta 2011) plus morebitna preostala sredstva iz preteklega leta.

Dobri pretekli rezultati

Na splošno je bilo delo Solidarnostnega sklada uspešno, kar kažejo številni projekti, ki jih je Sklad podprl. Vendar je veljalo splošno prepričanje, da se Sklad odziva prepočasi in da so merila v nekaterih primerih po nepotrebem zapletena ali nejasna. V nekaterih primerih je to povzročilo nezadovoljstvo tako na strani Komisije kot prizadetih držav.

Pravila, ki bodo urejala prenovljen EUSF, bodo začela veljati po objavi v Uradnem listu Evropske unije, predvidoma junija 2014.

▷ SOLIDARNOSTNI SKLAD EU NA DELU

EUSF je bil ustanovljen po velikih poplavah v srednji Evropi poleti leta 2002. Načeloma je pomoč Sklada omejena na financiranje nujnih ukrepov, ki jih izvedejo javni organi po naravni nesreči. Ne krije pa škode, ki jo utrpijo posamezniki, ali izgube prihodkov.

Prizadeta država članica ali država pristopnica mora zaprositi za aktivacijo Sklada najpozneje 12 tednov po naravni nesreči. Ocenjena neposredna škoda mora presegati 3 milijarde EUR v cenah iz leta 2011 ali znašati več kot 0,6 odstotka bruto nacionalnega dohodka (BND).

▷ POPLAVE NA HRVAŠKEM IN V SRBIJI

Po katastrofalnih poplavah, ki so pred kratkim prizadele Balkan, sta Hrvaška in Srbija upravičeni do pomoči iz Solidarnostnega sklada in že pripravljata svoji prošnji.

Srbija se trenutno pogaja za članstvo v EU in je upravičena do enake pomoči EU, kot če bi bila njena polnopravna članica. Bosna in Hercegovina, katere postopek pogajanja za članstvo v EU še ni v tako napredni fazi kot pri Srbiji, bo vključena v širši okvir pomoči EU. Srbija bo morda upravičena tudi do denarnih sredstev iz drugih virov, vključno z Instrumentom za predpristopno pomoč (IPA), tj. skladom za države, ki se pripravljajo na vstop v EU.

Pomoč Solidarnostnega sklada je zbrana zunaj običajnega proračuna EU. Pomoč, ki jo predlaga Komisija, morata pred izplačilom, ki bo verjetno jeseni, odobriti Evropski parlament in Svet. Denar iz skladov IPA bo izplačan precej hitreje.



▶ Vodostaj Save je na Balkanu povzročil najhujše poplave doslej – Sremska Mitrovica, Srbija, maj 2014.



▶ Razdejanje po potresu v regiji Emilija – Romanja leta 2012.

▷ POTRES V ITALIJI

Komisija je Italiji dodelila rekordno vsoto 670 milijonov EUR iz EUSF za izvedbo ukrepov obnove po uničujočih potresih v regiji Emilija – Romanja leta 2012. Hudi potresi z močjo 5,9 stopnje po Richterju so 20. maja 2012 prizadeli regijo, sledilo pa je še več sto popotresnih sunkov, ki so jih občutili tudi v sosednjih regijah Benečija in Lombardija.

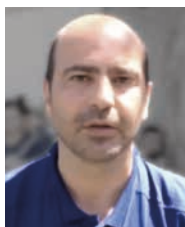
V potresih je življenje izgubilo 27 ljudi, ranjenih je bilo okoli 350 ljudi, več kot 45000 ljudi pa je bilo evakuiranih. Huda in obsežna škoda v višini 13 milijard EUR je bila povzročena na stavbah, infrastrukturi, podjetjih, industrijskih obratih in kmetijstvu, škodo pa je utrpel tudi pomemben sektor kulturne dediščine.

To je bila najvišja pomoč, ki jo je odobril Sklad od svoje ustanovitve leta 2002, kar je odražalo obseg škode, ki so jo potresi povzročili družinam, njihovim domovom, virom preživljanja in gospodarstvu celotne regije.

INTERVENCIJE SOLIDARNOSTNEGA SKLADA EU OD LETA 2002

SKUPNA VIŠINA ODOBRENE POMOČI:
3,6 MILIJARDE EUR

		ŠKODA (v mio. EUR)	POMOČ (v mio. EUR)
AVSTRIJA ▶Skupaj: 170,74 mio. EUR			
08/2002	Poplave	2900	134
08/2005	Poplave	592	14,8
11/2012	Poplave	10	0,240
05/2013	Poplave	866	21,7
BOLGARIJA ▶Skupaj: 20,3 mio. EUR			
05/2005	Poplave	222	9,7
08/2005	Poplave	237	10,6
ČEŠKA REPUBLIKA ▶Skupaj: 160,9 mio. EUR			
08/2002	Poplave	2300	129
05/2010	Poplave	205	5,1
08/2010	Poplave	437	10,9
06/2013	Poplave	637	15,9
CIPER ▶Skupaj: 7,6 mio. EUR			
04/2008	Suše	165	7,6
ESTONIJA ▶Skupaj: 1,3 mio. EUR			
01/2005	Vihar	48	1,3
FRANCIJA ▶Skupaj: 203,7 mio. EUR			
09/2002	Poplave	835	21
12/2003	Poplave	785	19,6
02/2007	Tornado	211	5,3
08/2007	Orkan	509	12,8
01/2009	Vihar	3806	109,4
02/2010	Vihar	1425	35,6
GRČIJA ▶Skupaj: 991 mio. EUR			
03/2006	Poplave	372	9,3
08/2007	Gozdni požari	2118	89,8
HRVAŠKA ▶Skupaj: 5,29 mio. EUR			
05/2010	Poplave	153	3,8
09/2010	Poplave	47	1,2
10/2012	Poplave	12	0,287
IRSKA ▶Skupaj: 13 mio. EUR			
11/2009	Poplave	521	13
ITALIJA ▶Skupaj: 1246,6 mio. EUR			
10/2002	Potres	1558	30,8
10/2002	Vulkan	894	16,8
04/2009	Potres	10212	493,8
10/2010	Poplave	676	16,9
10/2011	Poplave	723	18,1
05/2012	Potresi	13274	670,2
LATVIJA ▶Skupaj: 9,5 mio. EUR			
01/2005	Vihar	193	9,5
LITVA ▶Skupaj: 0,4 mio. EUR			
01/2005	Vihar	15	0,4
MADŽARSKA ▶Skupaj: 37,6 mio. EUR			
04/2006	Poplave	519	15,1
05/2010	Poplave	719	22,5



„Višina sredstev, ki jih je zagotovil Solidarnostni sklad EU, je bila seveda zelo pomembna in dobrodošla,“ je dejal **Luigi d'Angelo**, predstavnik italijanskega oddelka za civilno zaščito. „A poleg tega je bila zagotovljena tudi znatna dodana vrednost v smislu širjenja znanja med lokalnim prebivalstvom in širjenja ozaveščenosti o EU. Solidarnostni sklad EU je imel velik vpliv, ki ga je bilo mogoče čutiti še dolgo po naravni nesreči.“

Reforme Solidarnostnega sklada so veliko prispevale k odpravljanju preteklih težav v zvezi z njegovim upravljanjem. Jasnejši parametri in merila upravičenosti so pomembni, saj bodo preprečili tveganje za porabo dragocenega časa za pripravo prošelj, ki bodo na koncu neuspešne. Določitev praga v višini 1,5 odstotka regionalnega BDP za aktivacijo Sklada je pozitiven korak in bo morda dejansko prispeval k odobritvi več prošelj.

▶POPLAVE PRINESLE IZREDNO POMOČ AVSTRIJI

Avgusta leta 2005 je v avstrijskih deželah Vorarlberg in Tirolska prišlo do hudih poplav. Povzročile so veliko škodo v kmetijskem sektorju, turizmu, na stanovanjskih in poslovnih objektih, poškodovale transportna omrežja in drugo infrastrukturo.

Skupna neposredna škoda je bila ocenjena na 591,94 milijona EUR. Ker je bil znesek nižji od praga za pridobitev sredstev iz Solidarnostnega sklada za velike naravne nesreče (0,6 odstotka avstrijskega BND, tj. 1,3363 milijarde EUR), je bila prošnja odobrena pod posebnimi merili za tako imenovane neobičajne regionalne nesreče. Odobrena je bila pomoč v višini 14,79 milijona EUR.

Pomoč je bila porabljena za:

- ▶ takojšnjo vzpostavitev delovanja infrastrukture, zlasti državnih cest. Skupni prispevek EUSF: 9,86 milijona EUR;
- ▶ takojšnjo obnovitev preventivne infrastrukture, zlasti obnovo poškodovanih nasipov rek, vključno z odstranitvijo dreves in grušča ter zaježitvijo, stabilizacijo in obnovo rečnih strug. Skupni prispevek EUSF: 4,93 milijona EUR.



„Podpora iz Solidarnostnega sklada je dragocen prispevek k javni porabi za obnovo javne infrastrukture, zlasti z intervencijami po regionalnih nesrečah, ki so hudo prizadele lokalne in regionalne uprave,“ je dejal **mag. Siegfried Jachs** iz ministrstva za notranje zadeve, civilno zaščito in krizno upravljanje na Dunaju.

„Z vnaprejšnjimi plačili se bodo pospešili postopki in povečala prepoznavnost Sklada. Zaradi dodatnih sprememb uredbe bo delovanje Sklada bolj prilagodljivo in pregledno.“



▶ Poplavljen park in zgodovinske stavbe v Besigheimu v Nemčiji junija 2013. Zaradi močnega deževja je bil vodostaj več kot pet metrov višji od običajnega.



▶ Poplave v Avstriji leta 2005 so povzročile hudo škodo.

▶ POPLAVE IN VIHARJI V NEMČIJI

Leta 2002 je Nemčija utrpela škodo zaradi poplav v višini 9 milijard EUR in prejela 444 milijonov EUR pomoči iz Solidarnostnega sklada. Leta 2007 je Nemčija utrpela škodo zaradi viharja „Kirill“ v višini 4,8 milijarde EUR in prejela dodatnih 167 milijonov EUR pomoči iz Sklada.

Od sredine maja do konca junija 2013 je velika območja Nemčije znova prizadelo izjemno močno deževje, kar je povzročilo poplave na obsežnem območju in veliko škodo. Več kot 100 000 ljudi je bilo evakuiranih s poplavljenih območij v Nemčiji, nesreča pa je skupaj prizadela skoraj 600 000 ljudi. Ocenjena skupna neposredna škoda v višini 8,1 milijarde EUR je precej presegala prag za podporo iz Solidarnostnega sklada. Komisija je Nemčiji dodelila 360 milijonov EUR, skupni stroški upravičenih ukrepov pa so znašali 3,2 milijarde EUR.

„Vedeli smo, da bo EU pomagala kriti stroške reševalnih operacij, zato smo se lahko osredotočili na pomoč prebivalcem takoj po nesreči,“ je dejala **dr. Nadine Kalwey**, tiskovna predstavnik Zveznega ministrstva za finance.

„Nova reforma poenostavlja celoten postopek od prošnje do izplačila finančne pomoči. To bo precej zmanjšalo administrativno breme. Z reformo je tudi jasno, pod katerimi pogoji je država članica upravičena do finančne pomoči EU, zato je lažje predvideti, ali lahko država pričakuje finančno pomoč. To olajša proračunsko načrtovanje.“

Solidarnostni sklad je pomembno orodje, s katerim Unija pomaga državam članicam, ki jih je prizadela naravna nesreča. Pokazati solidarnost v času, ko državljane prizadenejo take katastrofe, ni pomembno le v finančnem smislu, temveč kaže tudi dodano vrednost članstva v Evropski uniji.“

		ŠKODA (v mio. EUR)	POMOČ (v mio. EUR)
MALTA		▶ Skupaj: 0,96 mio. EUR	
09/2003	Poplave	30	0,96
NEMČIJA		▶ Skupaj: 971,4 mio. EUR	
08/2002	Poplave	9 100	444
01/2007	Vihar	4 750	166,9
05/2013	Poplave	8 154	360,5
POLJSKA		▶ Skupaj: 105,6 mio. EUR	
05/2010	Poplave	2 994	105,6
PORTUGALSKA		▶ Skupaj: 79,8 mio. EUR	
07/2003	Gozdni požari	1 228	48,5
02/2010	Poplave	1 080	31,3
ROMUNIJA		▶ Skupaj: 110,5 mio. EUR	
04/2005	Poplave	489	18,8
07/2005	Poplave	1 050	52,4
07/2008	Poplave	471	11,8
06/2010	Poplave	876	25,0
08/2012	Suše	807	2,5
SLOVAŠKA		▶ Skupaj: 26,1 mio. EUR	
11/2004	Vihar	203	5,7
05/2010	Poplave	561	20,4
SLOVENIJA		▶ Skupaj: 29,9 mio. EUR	
09/2007	Poplave	233	8,3
09/2010	Poplave	251	7,5
10/2012	Poplave	360	14,1
ŠPANIJA		▶ Skupaj: 31 mio. EUR	
08/2003	Gozdni požari	53	1,3
11/2003	Razlitje nafte	436	8,6
05/2011	Potres	843	21,1
ŠVEDSKA		▶ Skupaj: 81,7 mio. EUR	
01/2005	Vihar	2 297	81,7
ZDRUŽENO KRALJESTVO		▶ Skupaj: 162,3 mio. EUR	
06/2007	Poplave	4 612	162,3

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/the_funds/solidarity/index_sl.cfm#1

PROGRAM

8. IN 9. SEPTEMBER 2014

_Bruselj (BE)

6. forum o kohezijski politiki

30. SEPTEMBER IN

1. OKTOBER 2014

_Bruselj (BE)

**Forum o najbolj
oddaljenih regijah**

6. IN 9. OKTOBER 2014

_Bruselj (BE)

OPEN DAYS

Več informacij o teh dogodkih je na voljo v razdelku
s programom dogodkov na spletnem mestu Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_sl.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sl.cfm)

OHRANITE STIKE



www.ec.europa.eu/inforegio



www.twitter.com/@EU_Regional



www.yammer.com/regionetwork
Platforma za sodelovanje GD REGIO



www.flickr.com/euregional

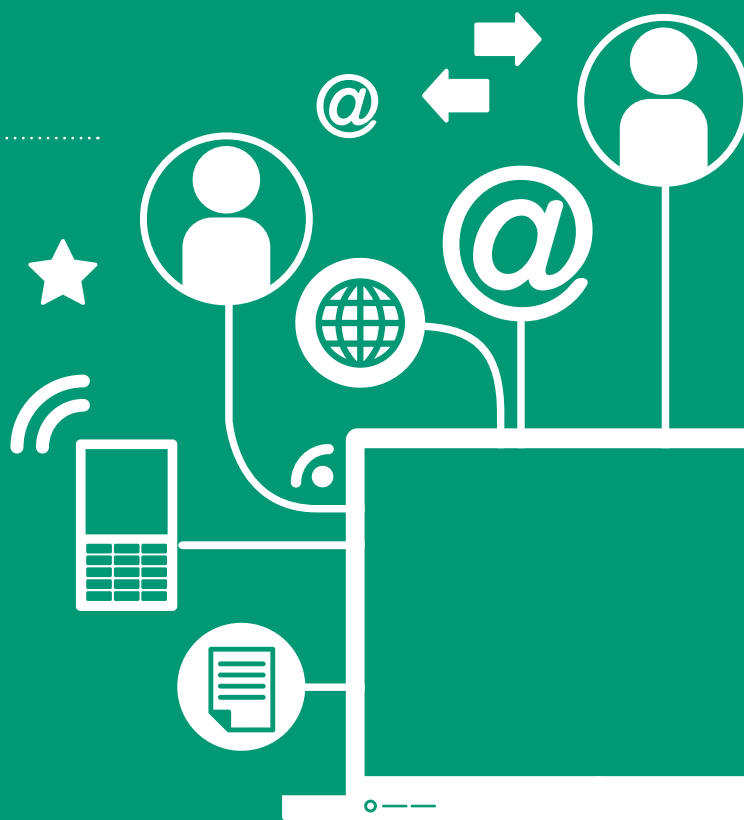


Prijavite za novice „REGIOFLASH“

www.inforegiodoc.eu



www.twitter.com/@JHahnEU



Urad za publikacije

Evropska komisija,
Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko
Komuniciranje – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sl.cfm

